

शिक्षण कर्ज करार  
खालील पक्षांच्या दरम्यान कर्जदाता म्हणून  
ऑक्सिलो फिनसर्व्ह प्रायव्हेट लिमिटेड  
आणि विद्यार्थी म्हणून अनुसूची २ मध्ये कर्जदार म्हणून नामांकित व्यक्ति  
आणि  
सह-कर्जदार म्हणून अनुसूची २ मध्ये  
सह-कर्जदार/एकाधिक  
सह-कर्जदार  
म्हणून नामांकित  
व्यक्ति

## सुविधा करार

हा सुविधा करार ("करार") अनुसूची २ मध्ये नमूद केलेल्या ठिकाणी अनुसूची २ मध्ये नमूद केलेल्या अंमलबजावणीच्या दिनांकाला आणि खालील संस्था आणि व्यक्तींच्या दरम्यान निष्पादित करण्यात आला आहे:

1. जिचे नोंदणीकृत (कार्यालय क्रमांक ६३, ६ वा मजला, कल्पतरू स्केअर, कोंडिविता रोड, अंधेरी पूर्व, मुंबई -४०००५९) असून आणि जिला कंपनी कायदा, २०१३ च्या तरतुदीनुसार (सुधारित केल्यानुसार) अंतर्भूत करण्यात आले असून जी एक नॉन-बँकिंग फायनान्स कंपनी आहे ती **ऑक्सिलो फिनसर्व्ह प्रायव्हेट लिमिटेड** कंपनी (यापुढे जिला "कर्जदाता" म्हणून संदर्भित करण्यात येईल आणि या अभिव्यक्तीमध्ये, तिच्या विषयाशी किंवा संदर्भाशी प्रतिकूल असल्याशिवाय, "भाग एक"चे उत्तराधिकारी, हस्तांतरित, नवोदित आणि नियुक्त व्यक्ती यांचा समावेश असेल).
2. अनुसूची २ मध्ये विद्यार्थी म्हणून नमूद करण्यात आलेली व्यक्ती, जिचा तपशील अनुसूची २ मध्ये देण्यात आला आहे (जिला/ज्याला यापुढे "विद्यार्थी" म्हणून संबोधले जाईल, या अभिव्यक्तीमध्ये, तिच्या/त्याच्या विषयाशी किंवा संदर्भाशी प्रतिकूल असल्याशिवाय, "भाग दोन"चा विद्यार्थ्यांचे वारस, निष्पादक आणि परवानगी देण्यात आलेल्या नियुक्त व्यक्तींचा समावेश असेल).
3. अनुसूची २ मध्ये विद्यार्थी म्हणून नमूद करण्यात आलेली व्यक्ती, जिचा/ज्याचा तपशील अनुसूची २ मध्ये देण्यात आला आहे (जिला/जिला यापुढे "सह-कर्जदार/एकाधिक सह-कर्जदार" म्हणून संबोधले जाईल, या अभिव्यक्तीमध्ये, तिच्या/त्याच्या विषयाशी किंवा संदर्भाशी प्रतिकूल असल्याशिवाय, "भाग दोन"चा सह-कर्जदाराचे वारस, निष्पादक आणि परवानगी देण्यात आलेल्या नियुक्त व्यक्तींचा समावेश असेल).

विद्यार्थी आणि/किंवा सह-कर्जदाराला/कर्जदारांना यापुढे वैयक्तिकरित्या "कर्जदार" आणि एकत्रितपणे "एकाधिक कर्जदार" म्हणून संबोधले जाईल. कर्जदार आणि कर्जदाता यांना यापुढे वैयक्तिकरित्या "पक्ष" आणि एकत्रितपणे "एकाधिक पक्ष" म्हणून संबोधले जाईल.

कर्जदाता हा, भारतातील किंवा परदेशातील स्वीकृत/अधिकृत/मान्यताप्राप्त शैक्षणिक संस्था/विद्यापीठात उच्च शिक्षण/अभ्यासाच्या उद्देशाने आवश्यक असलेल्या गरजेवर आधारित, आर्थिक सहाय्यासह शैक्षणिक कर्ज प्रदान करण्याच्या व्यवसाय करत आहे;

कर्जदारांनी कर्जदात्यास अशी माहिती सादर केली आहे की, विद्यार्थ्यांचा संस्थेत उच्च शिक्षण घेण्याचा/पाठपुरावा करण्याचा मानस आहे/उच्च शिक्षण पूर्ण केले आहे (खाली परिभाषित);

कर्जदारांनी शिकवणी फी, पुस्तके, स्टेशनरी/अभ्यासाचे साहित्य, राहण्याचा खर्च, विमान प्रवास, परीक्षा शुल्क, प्रवास आणि विमा (वित्तीय दस्तऐवजांच्या अनुषंगाने प्राप्त केलेला जीवन, प्रवास आणि सामान्य विमा) आणि संस्थेतील विद्यार्थ्यांच्या उच्च शिक्षण/अभ्यासासाठी इतर संबंधित खर्चासह ("उद्देश") झालेल्या सहाय्यक खर्चाची पूर्तता किंवा परतफेड करण्याच्या उद्देशाने शैक्षणिक कर्जासाठी कर्जदात्याकडे अर्ज केला आहे; आणि अर्जाच्या छाननीनंतर कर्जदात्याला असे आढळून आले आहे की, कर्जदार(एकाधिक कर्जदार) हे कर्जाची रक्कम देण्याच्या विचारार्थ पात्र आहेत आणि कर्जदात्याने मंजुरी पत्राद्वारे (खाली परिभाषित केलेले) त्यास मंजुरी दिली

आहे. कर्जदाराद्वारे शैक्षणिक कर्ज देण्यासाठी या करारामध्ये नमूद केलेले नियम आणि अटी स्वीकारण्यास कर्जदाराने/कर्जदारांनी सहमती दर्शवली आहे.

ज्याअर्थी कर्जदात्याने हे नियम आणि अटी कराराच्या स्वरूपात नमूद कराव्यात अशी इच्छा व्यक्त केली आहे.

**आता, म्हणून, मागील आणि इतर चांगल्या आणि मौल्यवान बाबींचा विचार करता, ज्याची प्राप्ती आणि पर्याप्तता याद्वारे मान्य केली जाते, पक्ष याद्वारे खालीलप्रमाणे सहमत आहेत:**

## 1. व्याख्या आणि अर्थबोध

### 1.1 व्याख्या

या करारामध्ये:

**"मापदंड दर (बेंचमार्क रेट)"** हा, अनुसूची २ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे असेल, जो प्रचलित बाजार परिस्थिती आणि कोणत्याही वैधानिक प्राधिकरणाच्या मार्गदर्शक तत्वांच्या आधारे आणि/किंवा कर्जदात्याच्या अंतर्गत धोरणांनुसार कर्जदाराने वेळोवेळी व्याजदराची गणना करण्यासाठी स्वीकारलेला दर आहे.

**"खंडित कालावधी (ब्रोकन पिरिअड)"** म्हणजे वाटपाच्या दिनांकापासून सुरू होणारा आणि पहिल्या देय दिनांकासह त्या दिनांकापर्यंतचा कालावधी. जर वाटपाचा दिनांक आणि पहिली देय दिनांक यांच्या दरम्यानचा कालावधी ३० (तीस) कॅलेंडर दिवसांपेक्षा जास्त असेल, तर खंडित कालावधी हा, वाटपाच्या दिनांकापासून सुरू होणारा आणि ३० (तीस) कॅलेंडर दिनांका पर्यंतचा आणि त्या दिनांकाचा कालावधी मानला जाईल.

**"व्यवसाय दिवस"** म्हणजे असा कोणताही दिवस ज्या दिवशी कर्जदात्याचे संबंधित कर्ज देणारे कार्यालय व्यवसायासाठी खुले असते.

**"क्रेडिट इन्फॉर्मेशन कंपनी"** म्हणजे ट्रान्सयुनियन सिबिल लिमिटेड, सीआरआयएफ (CRIF) हाय मार्क क्रेडिट इन्फॉर्मेशन सर्व्हिसेस प्रायव्हेट लिमिटेड, इक्विफॅक्स क्रेडिट इन्फॉर्मेशन सर्व्हिसेस प्रायव्हेट लिमिटेड (ECIS) आणि एक्सपेरियन क्रेडिट इन्फॉर्मेशन कंपनी ऑफ इंडिया प्रायव्हेट लिमिटेडसह क्रेडिट कंपनीज (नियमन) कायदा २००५ अंतर्गत रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडियामध्ये नोंदणीकृत क्रेडिट इन्फॉर्मेशन कंपनी."

**"माहिती संरक्षण कायदा"** म्हणजे इलेक्ट्रॉनिक माहिती आणि प्रक्रिया, स्टोरेज, वापर, संकलन आणि/किंवा इलेक्ट्रॉनिक माहितीच्या संरक्षणाशी संबंधित खालील कायदे आणि नियमन (मर्यादेशिवाय):

- माहिती तंत्रज्ञान कायदा, २००० (वेळोवेळी सुधारित केल्यानुसार) आणि त्याखाली करण्यात आलेले नियम;
- इतर सर्व बँकिंग उद्योग मार्गदर्शक तत्त्वे (वैधानिक किंवा गैर-वैधानिक असो) किंवा इलेक्ट्रॉनिक माहिती आणि प्रक्रिया, स्टोरेज, वापर, संकलन आणि/किंवा इलेक्ट्रॉनिक माहितीच्या कोणत्याही नियामकाकडून कोणत्याही पक्षांना वापरण्याच्या संरक्षणाशी संबंधित आचारसंहिता; आणि
- केवळ इलेक्ट्रॉनिक माहिती आणि प्रक्रिया, स्टोरेज, वापर, संकलन आणि/किंवा इलेक्ट्रॉनिक माहितीच्या वापराच्या संरक्षणाशी संबंधित कोणताही अन्य लागू कायदा.

**"दिवाळखोरीवरील दंडात्मक शुल्क"** चा अर्थ, कलम १०.२.१ मध्ये अशा शब्दाला नेमून दिलेला अर्थ असेल.

**"दिवाळखोर दंड आकारणी दर"** याचा अर्थ, अनुसूची १ मध्ये नमूद केलेला डीफॉल्ट दंड आकारणी दर असा असेल.

**"वाटप"** म्हणजे सुरुवातीची वाटप आणि त्यानंतरचे प्रत्येक कर्जाच्या अंतर्गत वाटप.

**"वाटपाचा दिनांक"** याचा अर्थ या करारानुसार प्रत्येक वाटपाचा दिनांक असा आहे. वाटपाचा दिनांक हा, तो दिनांक असेल ज्या दिवशी कर्जदात्याच्या प्रणालीमध्ये वाटप अधिकृत झाले आहे, कर्जदाराने/कर्जदारांनी प्रत्यक्ष निधी प्राप्त केल्याच्या दिनांकाला नाही.

**"देय दिनांक"** चा अर्थ कॅलेंडर महिन्याची असा दिनांक असेल, जिच्याविषयी परतफेडीच्या वेळापत्रकानुसार प्रत्येक खंडावधि व्याज/समान मासिक हप्ताच्या परतफेडीची दिनांक म्हणून कर्जदाता आणि कर्जदार यांच्यात सहमती असेल.

**"समान मासिक हप्ता"** म्हणजे कर्जदाराकडून कर्जदात्याला खंडावधि व्याज अधिपत्र कालावधी पूर्ण झाल्यानंतर देय असलेला समान मासिक हप्ता, ज्यामध्ये लागू मुद्दल आणि व्याज यांचा समावेश असेल, जर तसे परतफेडीच्या वेळापत्रकात नमूद केले असेल तर, समान मासिक हप्ता, परतफेडीच्या वेळापत्रकानुसार निर्दिष्ट कालावधीनंतर वाढण्यासाठी कायम/पूर्तता केली जाऊ शकते.

**"दिवाळखोरीवरील घटना"** म्हणजे कलम १७ (डिफॉल्टच्या घटना) मध्ये निर्दिष्ट केलेली कोणतीही घटना किंवा परिस्थिती.

**"वित्तपुरवठा दस्तावेज (फायनान्सिंग डॉक्युमेंट्स)"** म्हणजे कर्जाच्या संदर्भात अंमलात आणलेले सर्व दस्तऐवज ज्यात हा करार, मंजूरी पत्र, अर्ज आणि जामीन दस्तऐवज, उपक्रम, नुकसानभरपाई, फेरफार, बदल, परिशिष्ट, जोडपत्र, परिशिष्ट आणि एकतर पक्षांच्या दरम्यान अंमलात आणलेली किंवा कर्जदात्याद्वारे कर्जदारांसोबत सामायिक केलेली वेळापत्रके, जसे की परतफेडीच्या मुदतीदरम्यान वेळोवेळी सुधारित केल्या प्रमाणे आणि त्याचा भाग म्हणून वाचली जाणारी, आणि त्याचा भाग म्हणून वाचली जातील.

वाटपाच्या संदर्भात **"पहिली देय दिनांक"** म्हणजे अशा वाटपाच्या संदर्भात वाटपाच्या दिनांकानंतर लगेच येणारा देय दिनांक.

**"प्रारंभिक वाटप"** याचा अर्थ, या कराराच्या नियम आणि अटीनुसार पहिले वाटप असा आहे.

**"संस्था"**चा अर्थ, शैक्षणिक संस्था/विद्यापीठ असा असेल: (i) ज्याचा तपशील अनुसूची २ मध्ये दिला आहे (खाली परिभाषित केलेले); किंवा (ii) कर्जाच्या वाटपानंतर कर्जदात्याला सूचित केल्या प्रमाणे

**"व्याज"**चा अर्थ लागू मुद्दलावरील व्याजाच्या दराने देय व्याज असा आहे.

**"व्याजाचा दर"** म्हणजे अनुसूची २ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे कर्जावरील व्याजाचा दर.

कर्जदात्याच्या संदर्भात "कर्ज देणारे कार्यालय", म्हणजे अनुसूची २ मध्ये नमूद केल्यानुसार कर्जदात्याचे

कार्यालय.

"कर्ज"चा अर्थ कलम २ मध्ये अशा शब्दाला नेमून दिलेला अर्थ असेल (कर्ज).

"मटेरिअल अँडव्हर्स इफेक्ट" चा अर्थ असा आहे की, कोणत्याही घटनेचा किंवा परिस्थितीचा प्रभाव किंवा परिणाम, जे कर्जदात्याच्या वाजवी मतानुसार आहे किंवा खालील गोष्टींवर त्यांचा मूर्त किंवा विपरित परिणाम होण्याची शक्यता आहे:

- कर्जदाराची आर्थिक स्थिती, व्यवसाय किंवा संचालन (ऑपरेशन), कामगिरी, मालमत्ता किंवा संभावित ग्राहक; किंवा
- कर्जदाराची/कर्जदारांची जबाबदारी पार पाडण्याची किंवा त्यांच्या संबंधित अटीनुसार वित्तपुरवठा दस्तऐवजांतर्गत त्यांचे अधिकार वापरण्याची क्षमता; किंवा
- वित्तपुरवठा दस्तऐवजांच्या कोणत्याही तरतुदींची कायदेशीरता, वैधता किंवा अंमलबजावणीक्षमता (त्यापैकी कोणत्याही अंतर्गत त्याचे कोणतेही उपाय लागू करण्याच्या कर्जदात्याच्या क्षमतेसह)

"खंडावधि व्याज कालावधी" म्हणजे अनुसूची २ मध्ये वर्णन केलेला कालावधी असा आहे, ज्या दरम्यान कर्जदार/एकाधिक कर्जदार खंडावधि व्याज भरतील जेथे कर्जदार, अनुसूची २ मध्ये निर्दिष्ट केल्यानुसार किंवा पक्षांमध्ये लिखित स्वरूपात सहमती दर्शविल्यानुसार, मूळ रक्कम आणि/किंवा मुद्दलावरील व्याज पूर्णतः किंवा अंशतः भरण्यास जबाबदार असणार नाही.

"एन.ए.सी.एच."चा अर्थ, नॅशनल ऑटोमेटेड क्लिअरिंग हाऊस असा आहे, ज्यास नियतकालिक व्यवहार सुलभ करण्यासाठी नॅशनल पेमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ इंडियाने अंमलात आणले आहे.

"एन.ई.एफ.टी./डी.डी./आय.एफ.टी."चा अर्थ राष्ट्रीय इलेक्ट्रॉनिक्स निधी हस्तांतरण प्रणाली असा आहे.

"वैयक्तिक माहिती"चा अर्थ, माहिती संरक्षण कायद्यात या शब्दाला नेमून दिलेला अर्थ आहे.

"मुद्दल"चा अर्थ, वित्तपुरवठा दस्तऐवजांच्या अनुषंगाने कर्जदात्याने या कराराच्या अटीनुसार वाढवून किंवा कमी करून, वाटप केलेली वास्तविक रक्कम असा आहे.

"थकबाकी"चा अर्थ कर्जदाराकडून कर्जदात्याच्या मालकीची, कर्जदात्याला देय, देय असलेली किंवा वित्तपुरवठा दस्तऐवजांच्या अटीनुसार देय असलेली सर्व रक्कम, यासह मर्यादितः

- कर्ज आणि कर्जावरील सर्व व्याज, थकबाकीवरील दंडात्मक शुल्क, भरण्यापूर्वीचा हप्त्या/अधिमूल्य, सर्व फी, कमिशन, शुल्क आणि कोणत्याही वित्त पुरवठा दस्तऐवजातून किंवा नुकसानभरपाई, खर्च, कर्ज प्रक्रिया, वचनबद्धता आणि कोणत्याही वित्त पुरवठा दस्तऐवजातून किंवा त्याच्या संबंधात किंवा त्या अंतर्गत लागणारे इतर कोणतेही शुल्क या सह संबंधित कर्जदाराच्या/कर्जदारांच्या इतर सर्व जबाबदाऱ्या आणि दायित्वे.

- b) जामीन (सिक्युरिटी) राखून ठेवण्यासाठी किंवा जामीनाचा भाग बनलेल्या मालमतेला राखून ठेवण्यासाठी कर्जदात्याने आगावू दिलेली कोणतीही आणि सर्व रक्कम; आणि
- c) थकबाकी वसूल करण्यासाठी किंवा अंमलबजावणीसाठी कोणतीही कार्यवाही झाल्यास, परत घेणे, धारण करणे, विक्री किंवा भाडेपट्टीची तयारी करणे, विक्री करणे किंवा अन्यथा सुरक्षिततेची विल्हेवाट लावणे किंवा वसूल करणे, किंवा अंतर्गत अधिकारांच्या कर्जदात्याने केलेल्या कोणताही अंतर्गत खर्च जामीन दस्तऐवज आणि/किंवा इतर वित्तपुरवठा दस्तऐवज, कायदेशीर शुल्क आणि न्यायालयीन खर्चासह.

**"थकीत रक्कम"**चा अर्थ, कलम १०.२.१ (डिफॉल्ट पीनल चार्जेस) मध्ये अशा शब्दाला नेमून दिलेला अर्थ असेल.

**"खंडावधि व्याज"** म्हणजे कर्जदाराने/कर्जदारांनी स्थगिती कालावधीत देय असलेला मासिक हप्ता, जो कर्जदात्याने आकारलेल्या साध्या किंवा आंशिक व्याजाच्या आधारावर, वाटपाच्या दिनांकापासून समान मासिक हप्ता सुरू होण्याच्या अगदी आधीच्या दिनांकापर्यंतच्या कालावधीसाठी अनुसूची २ मध्ये नमूद केलेल्या दराने आकारला जाईल.

**"आगाऊ भरणाचे शुल्क"** म्हणजे अनुसूची १ मध्ये नमूद केल्यानुसार, कर्जदात्याने कर्जदाराला/कर्जदारांना केलेल्या कर्जाच्या आगाऊ भरण्याच्या संबंधात कर्जदारा/कर्जदारांद्वारे कर्जदात्याला देय असलेले शुल्क.

**"दिवाळखोरीची संभाव्य घटना"** म्हणजे कलम १७ (डिफॉल्टच्या घटना) मध्ये निर्दिष्ट केलेली कोणतीही घटना किंवा परिस्थिती, जी (वाढीव कालावधीच्या समाप्तीसह, नोटीस देणे, वित्तपुरवठा दस्तऐवजांतर्गत कोणताही निर्धार करणे किंवा पूर्वगामी कोणत्याही गोष्टीचे कोणतेही संयोजन) दिवाळखोरीची घटना असेल.

**"उद्देश"**चा अर्थ, अशा शब्दास पठणात (रिसायकल) नेमून दिलेला अर्थ असेल.

**"आरबीआय"** म्हणजे भारतीय रिझर्व्ह बँक कायदा, १९३४च्या दुरुस्तीनुसार स्थापन झालेली भारतीय रिझर्व्ह बँक.

**"परतफेडीचे वेळापत्रक"** म्हणजे सुरुवातीच्या वाटपाच्या वेळी किंवा त्याबद्दल कर्जदाराच्या/कर्जदारांच्या बरोबर शेअर केलेले, वेळोवेळी सुधारणा केले जाऊ शकणारे परतफेडीचे वेळापत्रक.

**"आर.टी.जी.एस."** चा अर्थ, रिअल टाइम ग्रॉस सेटलमेंट असा आहे.

**"मंजुरी पत्र"** म्हणजे अनुसूची २ मध्ये नमूद केलेल्या दिनांकाला कर्जदात्याने कर्जदाराला/कर्जदारांना जारी केलेले मंजूरी पत्र. "मंजुरी पत्र" या अभिव्यक्तीमध्ये मंजुरी पत्रातील सर्व सुधारणांचा समावेश असेल;

**"जामीन"**चा अर्थ, कलम ३.१ (जामीन) मधील अशा शब्दाला नेमून दिलेला अर्थ असेल आणि त्यात कलम ३.२ अंतर्गत निर्माण करण्यात आलेले कोणतीही अतिरिक्त जामीन समाविष्ट आहे, असे मानले जाईल;

**"जामीन दस्तऐवज"** याचा अर्थ या कराराच्या कलम ३ मध्ये विचार केल्याप्रमाणे जामीन तयार करणे, त्याची

देखरेख करणे आणि त्यास परिपूर्ण करणे यासाठी कर्जदाराने/कर्जदारांनी या कराराच्या दिनांकाला किंवा त्यापूर्वी, निष्पादित केलेला प्रत्येक दस्तऐवज आणि करार असा आहे, ज्यामध्ये कर्जदात्याच्या बाजूने जामीनावर, जामीन हित निर्माण करणाऱ्या किंवा निर्माण करण्याचा हेतू असलेले कोणतेही कागदपत्र, 3

दस्तऐवज किंवा कृत्याचा आणि इतर कोणत्याही कागदपत्र, दस्तऐवज किंवा कराराचा समावेश आहे आणि/किंवा वरीलपैकी कोणत्याही संबंधात किंवा आणि कर्जदात्याने नियुक्त केलेले इतर कोणतेही दस्तऐवज त्या अनुषंगाने अंमलात आणले जाईल.

**"संवेदनशील वैयक्तिक माहिती किंवा माहिती"** याचा अर्थ, माहिती संरक्षण कायदानुसार संवेदनशील आणि वैयक्तिक माहिती किंवा माहिती म्हणून वर्गीकृत केलेला वैयक्तिक माहिती असेल.

**"अवधी"** म्हणजे अनुसूची २ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे कर्जाची परतफेड करावयाचा कालावधी (महिन्यांमध्ये निर्दिष्ट).

## 1.2 निर्माण

1.2.1 जोपर्यंत विरुद्ध संकेत दिसत नाही तोपर्यंत, या करारातील खालील बाबतीत कोणताही संदर्भ:

- (a) वित्तपुरवठा दस्तऐवजांतर्गत **"कर्जदारा"**च्या सर्व जबाबदाऱ्या या, विद्यार्थ्यांच्या आणि सह-कर्जदारांच्या संयुक्त आणि अनेक जबाबदाऱ्या असतील;
- (b) **"वित्तपुरवठा दस्तऐवज"** किंवा इतर कोणताही करार किंवा कागदपत्र म्हणजे तो वित्त पुरवठा दस्तऐवज किंवा सुधारित, पूरक, विस्तारित किंवा पुनर्स्थित केलेला अन्य करार किंवा कागदपत्र;
- (c) **"व्यक्ती"**मध्ये कोणतीही व्यक्ती, फर्म, कंपनी, कॉर्पोरेशन, सरकारी प्राधिकरण किंवा त्याचा राजकीय उपविभाग, आंतरराष्ट्रीय संस्था, एजन्सी किंवा प्राधिकरण (प्रत्येक बाबतीत, स्वतंत्र कायदेशीर व्यक्तिमत्व असले किंवा नसले तरीही), कोणतीही संघटना, ट्रस्ट, संयुक्त उपक्रम, संघ, भागीदारी (वेगळे कायदेशीर व्यक्तिमत्व असले किंवा नसले तरी), संयुक्त स्टॉक कंपनी, ट्रस्ट किंवा असंघटित संस्था आणि त्यांचे संबंधित उत्तराधिकारी आणि नियुक्ती यांचा समावेश असेल आणि एखाद्या व्यक्तीच्या बाबतीत अशा व्यक्तीचे कायदेशीर प्रतिनिधी, प्रशासक, निष्पादक आणि वारस यांचा समावेश असेल आणि त्यांच्या बाबतीत ट्रस्टमध्ये काही काळासाठी विश्वस्त किंवा विश्वस्तांचा समावेश असेल;
- (d) **"समाविष्ट करतो"** किंवा **"या सह"** या शब्दाचा अर्थ मर्यादितवाय लावायचा आहे;
- (e) कायद्याची तरतूद म्हणजे, सुधारित किंवा पुनर्अधिनियमित तरतूद.

1.2.2 कोणतीही घटना,, विनंती, परिस्थिती, बदल, वस्तुस्थिती, माहिती, दस्तऐवज, अधिकृतता, कार्यवाही, कृती, वगळणे, दावे, उल्लंघन, दिवाळखोरी किंवा अन्यथा यासह कोणत्याही प्रकरणाची भौतिकता, तर्कसंगतता किंवा सारभूततेबाबत कर्जदार आणि कर्जदार यांच्यात कोणतेही मतभेद किंवा विवाद झाल्यास, वरीलपैकी कोणत्याही गोष्टीची भौतिकता, तर्कसंगतता किंवा सारभूततेबद्दल कर्जदाराचे मत अंतिम असेल आणि

कर्जदाराला/कर्जदारांना बंधनकारक असेल.

- 1.2.3 कोणत्याही बाबीसाठी कर्जदाराकडून आवश्यक असलेल्या सर्व मंजूरी, परवानग्या, संमती किंवा स्वीकृती यासाठी कर्जदाराची "आधी आणि लेखी" मान्यता, परवानगी, संमती किंवा स्वीकृती आवश्यक आहे.
- 1.2.4 कलम आणि अनुसूचीचे मथळे हे, केवळ संदर्भाच्या सुलभतेसाठी आहेत आणि या कराराचा अर्थ लावण्यासाठी ते कोणत्याही प्रकारे वापरले जाणार नाहीत.
- 1.2.5 जर दिवाळखोरीची संभाव्य घटना सुधारली गेली नाही किंवा माफ केली गेली नाही तर ती "चालू आहे" आणि जर दिवाळखोरीची घटना माफ केली गेली नसेल तर ती "चालू आहे".
- 1.2.6 एकवचन सूचित करणाऱ्या शब्दांमध्ये अनेकवचनी आणि एकवचनी शब्दांचा समावेश असेल.
- 1.2.7 सुप्रसिद्ध तांत्रिक किंवा व्यापारिक किंवा व्यावसायिक अर्थ असलेले शब्द आणि संक्षेप अशा अर्थाच्या अनुषंगाने करारामध्ये वापरले जातात.

## 2. कर्ज

- 2.1 या करारामध्ये आणि मंजूरी पत्रामध्ये समाविष्ट असलेल्या नियम व अटींच्या अधीन राहून, कर्जदार/एकाधिक कर्जदार, कर्जदात्याकडून कर्ज घेण्यास सहमती दर्शवितो आणि कर्जदाता कर्जदारास/कर्जदारांना, मंजूर कर्जाची रक्कम ("कर्ज") कर्ज देण्यास आणि आगाऊ देण्यास सहमत आहे, ज्याचा वापर कर्जदारा/कर्जदारांद्वारे केवळ येथे नमूद केलेल्या नियम आणि अटींमध्ये दिलेल्या उद्देशासाठी करण्यात येईल.
- 2.2 कर्जदार सहमत आहेत की, या कराराच्या आणि/किंवा इतर वित्तीय कागदपत्रांच्या अंमलबजावणीच्या त्याच दिवशी मंजूर कर्जाची रक्कम वितरीत करण्याचे कर्जदात्यावर कोणतेही बंधन नाही आणि कर्जदाराने विहित केलेल्या सर्व प्रक्रिया समाधानकारकपणे पूर्ण केल्यानंतर आणि कर्जदारांनी सर्व आवश्यकतांचे पालन केल्यानंतरच कर्जदाता अशा कागदपत्रांच्या अंमलबजावणीच्या दिनांकानंतर कोणत्याही दिवशी मंजूर कर्जाची रक्कम वितरीत करू शकतो.
- 2.3 जोपर्यंत कोणतीही थकबाकी भरली जात नाही, तोपर्यंत हा करार कर्जदारांवर बंधनकारक राहणे चालू राहील.

## 3. कर्जासाठी जामीन

### 3.1 जामीन

जसे प्रकरण असेल त्या प्रमाणे थकबाकीची फेड, परतफेड, प्रतिपूर्ती, अनुसूची २ ("जामीन")मध्ये नमूद केल्यानुसार जामीन म्हणून प्रदान केलेल्या अशा मालमत्तेवर जामीन व्याज तयार करून आणि परिपूर्णतेद्वारे सुरक्षित केली जाईल.

### 3.2 अतिरिक्त जामीन

जर, या कराराच्या अस्तित्वाच्या दरम्यान कोणत्याही वेळी, कर्जदात्याचे असे मत असेल की,

कर्जदाराने/कर्जदारांनी प्रदान केलेला जामीन थकबाकी भरण्यासाठी असक्षम झाला असेल, तर कर्जदात्याने कर्जदाराला/कर्जदारांना सूचित केल्यावर, कर्जदात्याच्या समाधानासाठी, कर्जदात्याने दिलेल्या अधिसूचनेच्या १५ (पंधरा) दिवसांच्या आत अशा अपुरेपणाची भरपाई करण्यासाठी कर्जदात्याला मान्य असेल असा अतिरिक्त जामीन, कर्जदार/एकाधिक कर्जदार प्रदान करेल आणि सादर करेल.

### 3.3 जामीन विश्वस्त

कर्जदार सहमत आहेत आणि ते त्यांची संमती देतात की, कर्जदात्याला त्याच्या किंवा त्याच्या कोणत्याही एजंटसह कर्जदात्याच्या हितासाठी कर्जदात्याच्या बाजूने जामीन ठेवलेल्या स्थावर मालमत्ता/संपत्तीशी संबंधित मालकी दस्तऐवजांसह सर्व आवश्यक कागदपत्रे ताब्यात ठेवण्यासाठी जामीन विश्वस्त किंवा कोणत्याही तृतीय पक्षाच्या नियुक्तीचा अधिकार असेल आणि या करारांतर्गत जामीन तयार करण्यासाठी आवश्यक असलेले इतर कोणतेही कार्य आणि इतर वित्तपुरवठा दस्तऐवज आणि कर्जदात्याच्या वतीने संरक्षक म्हणून काम करण्यासाठी जामीन विश्वस्ताला दिले जाणारे कोणतेही शुल्क कर्जदारांच्या खात्यातून वजा केले जाईल.

## 4. अटींचे पूर्वोदाहरण

### 4.1 परिणामकारकतेसाठी अटींचे पूर्वोदाहरण

या कराराच्या अनुषंगाने कर्ज आणि इतर वित्तपुरवठा दस्तऐवज उपलब्ध करून देण्याचे कर्जदात्याचे दायित्व हे, मंजूरी पत्रात 'कर्ज वाटप अटी' म्हणून सूचीबद्ध केलेले सर्व कागदपत्रे आणि इतर पुरावे हे, कर्जदात्याच्या समाधानाच्या स्वरूपात आणि आवश्यक रूपात प्राप्त झाल्यानंतर प्रभावी होतील. कर्जदात्याला त्याच्या विवेकबुद्धीनुसार 'कर्ज वाटप अटी'पैकी कोणतीही अट माफ करण्याचा अधिकार आहे.

## 5. वाटप

### 5.1 वाटप

- 5.1.1 कर्जदात्याद्वारे मंजूरी पत्र आणि या कराराच्या सर्व तरतुदींचे पालन करणाऱ्या कर्जदाराच्या/कर्जदारांच्या अधीन राहून, कर्ज एक किंवा अधिक टप्प्यांमध्ये किंवा अशा इतर पद्धतीने आणि कर्जदात्याला योग्य वाटेल अशा नियम आणि अटींवर वाटप केले जाईल.
- 5.1.2 कर्ज किंवा त्याचा कोणताही भाग संस्थेला थेट किंवा कर्जदारांना किंवा कर्जदारांच्या अधिकृत प्रतिनिधीला किंवा या करारानुसार इतर कोणत्याही तृतीय पक्षास वितरित केला जाऊ शकतो आणि संस्थेच्या बाजूने किंवा कर्जदारांना किंवा कर्जदारांच्या अधिकृत प्रतिनिधीला किंवा इतर कोणत्याही तृतीय पक्षास, कर्जदाराच्या विशिष्ट सूचनेनुसार आणि या करारानुसार कर्जदात्याने कर्जदारांना दिले असल्याचे मानले जाईल आणि कर्जदार/संस्था/अधिकृत प्रतिनिधी/तृतीय पक्षांपैकी कोणत्याही एकाने केलेली पावती कर्जाच्या परतफेडीचा पुरेसा पुरावा म्हणून काम करेल अशा इतर कर्जदारांवर बंधनकारक असेल आणि या करारातील नियम आणि अटींनुसार कर्जाच्या परतफेडीसाठी ते जबाबदार असतील. कर्जदार अशा भरण्यासाठी कर्जाच्या वापराचा पुरावा किंवा सहाय्यक कागदपत्रे इत्यादी सादर करण्याची हमी देतात.

5.1.3 या कराराच्या संदर्भात सर्व वाटप हे, धनादेश/पे ऑर्डर/डिमांड ड्राफ्टद्वारे "केवळ ए/सी प्राप्तकर्ता"/आरटीजीएस/एनईएफटी किंवा कर्जदात्याने मान्य केलेल्या इतर पद्धतींद्वारे केले जाईल आणि लागू असलेले संकलन शुल्क कर्जदारांना भरावे लागेल.

## 5.2 वाटपाच्या विनंतीचे वितरण

5.2.1 प्रस्तावित वाटपाच्या दिनांकाच्या किमान ५ (पाच) व्यावसायिक दिवस आधी विद्यार्थी किंवा सह-कर्जदारांपैकी कोणीही कर्जदात्याला वाटपाच्या विनंतीच्या वितरणाद्वारे कोणत्याही भागाची किंवा संपूर्ण कर्जाची रक्कम वाटप करण्याची विनंती करू शकतात.

5.2.2 कर्जदारांपैकी कोणीही कर्जदार कर्जदात्याकडे नोंदणीकृत असलेल्या कर्जदाराच्या कोणत्याही ई-मेल पत्त्यावरून ई-मेल पाठवून किंवा उक्त ई-मेलच्या स्कॅन केलेल्या प्रतीद्वारे किंवा फॅक्सद्वारे किंवा पुढील वाटपासाठी कर्जदारांपैकी कोणीही स्वाक्षरी केलेल्या बाजूच्या पत्राद्वारे किंवा कर्जदात्याने मंजूर केलेल्या इतर कोणत्याही पद्धतीद्वारे कर्जदाराच्या पहिल्या आणि/किंवा त्यानंतरच्या वाटपाची विनंती करू शकतो आणि या संदर्भात कर्जदारांनी अधिकृत कृती म्हणून आणि कर्जदारांनी (किंवा त्यांच्यापैकी कोणीही) कर्जदात्याला केलेल्या अशा पुढील वाटप विनंतीचा निर्णायक पुरावा म्हणून याचा अर्थ लावला जाईल. तथापि, कर्जदाता, कर्जदात्याच्या मते, मंजुरी पत्राच्या किंवा या कराराच्या किंवा इतर कोणत्याही वित्तपुरवठा दस्तऐवजांच्या कोणत्याही नियम आणि अटींचे पालन केले नसेल तर, कर्जदाता त्याच्या विवेकबुद्धीनुसार आणि कोणतेही कारण न देता, उक्त कर्जाचा संपूर्ण किंवा कोणताही भाग वाटप करण्यास नकार देऊ शकतो.

5.2.3 वरील कलम ५.२.२ मध्ये विहित केलेल्या पद्धतीव्यतिरिक्त, कर्जदाता कर्जदाराला कर्जदात्याच्या ऑनलाइन ग्राहक पोर्टलद्वारे कर्जाच्या वितरणाची विनंती करण्याचा पर्याय देऊ शकतो, ज्यामध्ये प्रत्येक कर्जदाराला उपरोक्त ग्राहक पोर्टलवर प्रवेश करण्यासाठी एक अद्वितीय ओळख क्रमांक आणि पासवर्ड प्रदान केला जाईल आणि त्या ग्राहक पोर्टलवर प्रदान केलेल्या विनंती फॉर्मद्वारे कर्जाच्या पुढील वितरणाची विनंती करण्याचा पर्याय असेल.

5.2.4 कोणतेही पत्र/प्रमाणपत्र/कर्ज बंद करण्याचे पत्र/ई-मेल पत्ता, दूरध्वनी क्रमांक, पत्रव्यवहार पत्ता, कर्जाची मुदत/कालावधीत कपात किंवा वाढ, मासिक हप्त्यात कपात किंवा वाढ, परतफेडीच्या पद्धतीमध्ये बदल, कर्जाची रक्कम वाढवणे/कमी करणे, मासिक हप्त्याच्या चक्रातील दिनांक बदलणे, मासिक हप्त्यांची अदलाबदल, एनएसीएच/पुढच्या तारखेच्या चेकद्वारे परतफेड किंवा इतर कोणत्याही विनंतीच्या संदर्भात कर्जदार, कर्जदात्याला नोंदणीकृत ई-मेलद्वारे किंवा पत्राद्वारे केलेल्या कोणत्याही विनंतीवर कारवाई करण्यास अधिकृत करतात.

5.2.5 मुदतीदरम्यान, कर्जदाराने कर्जदात्याला मंजूर कर्जाची रक्कम वाढवण्याची लेखी विनंती केल्यास, कर्जदार स्वतःच्या विवेकबुद्धीनुसार अशा विनंतीचा विचार करेल. कर्जदात्याने मंजूर केलेल्या कर्जाची रक्कम वाढविण्यास सहमती दर्शविल्यास, कर्जदार, कर्जदात्याने त्याच्या पूर्ण विवेकबुद्धीनुसार ठरविलेले आणि मागणी केलेले सर्व दस्तऐवज, पूरक कार्ये आणि लेखन अंमलात आणतील आणि ते कर्जदात्याला त्याच्या स्वतःच्या विवेकबुद्धीनुसार आवश्यक वाटतील अशा इतर अतिरिक्त नियम व अटींच्या अधीन असू शकतात.

## 5.3 वाटप विनंती पूर्ण करणे

5.3.1 वाटपाची प्रत्येक विनंती अपरिवर्तनीय असेल.

5.3.2 कर्जदात्याला वाटपाच्या कोणत्याही विनंतीवर आणि वाटपाच्या विनंतीशी संबंधित कोणत्याही कागदपत्रांवर किंवा माहितीवर अवलंबून राहण्याचा आणि त्यावर कृती करण्याचा (परंतु बांधील नसेल) अधिकार असेल, जे असे दिसते की कोणत्याही कर्जदाराने/कर्जदारांनी किंवा कर्जदाराच्या/कर्जदारांच्या कोणत्याही अधिकृत स्वाक्षरीकृत्याने योग्यरित्या पूर्ण केले आहे, अस्सल आणि योग्यरित्या स्वाक्षरी केली आहे, तरीही वाटपाची अशी विनंती, कागदपत्रे किंवा माहिती नंतर कोणत्याही बाबतीत अस्सल नसलेली, योग्यरित्या स्वाक्षरी न केलेली किंवा अन्यथा चुकीची असल्याचे सिद्ध होते.

#### 5.4 शुल्काचे समायोजन

कर्जदाता, कर्जदाराला/कर्जदात्यांना कर्ज म्हणून दिलेल्या रकमेतून त्यावेळी थकीत असलेले आणि कर्जदाराद्वारे/कर्जदारांद्वारे कर्जदात्यास देय असलेले कोणतेही पैसे पुढील बाबींच्या अंतर्गत वजा करू शकतो: (१) या कराराच्या कलम १३.१ आणि १३.५; (२) प्रक्रिया शुल्क; (३) मालमत्ता पडताळणी शुल्क; (४) डिमांड ड्राफ्ट/पे ऑर्डर जारी करण्याचे शुल्क; (५) वित्तपुरवठा दस्तऐवजांवर मुद्रांक शुल्क; (६) एन.ए.सी.एच./धनादेश स्वॅपिंग शुल्क; (७) सीईआरएसएआय (CERSAI) नोंदणी आणि बदल शुल्क; (८) आरटीजीएस/एनईएफटी बाऊन्सिंग चार्जस; (९) जामीन फेरफारसाठीसाठी शुल्क; आणि (१०) जामीन निर्मितीसाठी शुल्क. कर्जदार/एकाधिक कर्जदार याद्वारे कर्जदात्याद्वारे वाटप केल्या जाणाऱ्या कर्जाच्या रकमेतून उपरोक्त सूचना शुल्काच्या नोटीसच्या रकमेची कपात करण्याची आणि वरील रकमेशी जुळवून घेण्यास कर्जदात्यास अधिकृत करतो.

#### 5.5 वाटपाची पद्धत

5.5.1 वाटप हे, धनादेशद्वारे किंवा प्राधिकरणांद्वारे किंवा मागणी मसुद्याद्वारे किंवा आरटीजीएस किंवा एनईएफटी किंवा वितरण करण्याच्या इतर कोणत्याही पद्धतीद्वारे केले जाऊ शकते, जे कर्जदाता त्याच्या विवेकबुद्धीनुसार ठरवू शकेल आणि या संदर्भात सर्व संकलन, प्रेषण आणि/किंवा इतर शुल्क कर्जदार/कर्जदारांना भरावे लागतील. कर्जावरील व्याज प्रत्येक वाटपाच्या दिनांकापासून जमा होईल.

#### 5.6 मानले गेलेले वाटप (डीमंड डिस्बर्समेंट)

5.6.1 येथे किंवा इतर कोणत्याही वित्तपुरवठा दस्तऐवजात काहीही असले तरी, कर्जदाता (या कराराच्या अटीनुसार कोणत्याही बंधनाशिवाय) कलम ५.४ मध्ये नमूद केलेल्या शुल्कास कर्जाच्या वाटप न केलेल्या रकमांमधून निधी देण्यास पात्र असेल.

5.6.2 असा निधी या कराराअंतर्गत वाटप केला गेला आहे असे मानले जाईल आणि कर्जदार/एकाधिक कर्जदार कोणतेही दावे किंवा बचाव, जर ते उपलब्ध असतील तर, अशा वाटपाविरूद्ध अपरिवर्तनीयपणे माफ करतात. अशा वाटप केलेल्या रकमेला कर्जाचे वाटप मानले जाईल.

5.6.3 कर्जदाराने/कर्जदारांनी कर्जावरील व्याज आणि अशा डीमंड डिस्बर्समेंट्सवरील देय रकमेची रक्कम कर्जदाराने/कर्जदारांनी घेतलेल्या इतर वाटपांप्रमाणेच भरावी. यातील कोणत्याही अटीचे पालन न केल्यास ही घटना दिवाळखोरी मानली जाईल.

5.6.4 कर्जदाराला/कर्जदारांना हे माहित आहे की, कर्जदात्याची कर्ज देण्यासाठी निधी देण्याची उपरोक्त क्षमता ही केवळ कर्ज देण्यासाठी उपलब्ध असलेली एक पात्रता आहे आणि कलम ५.४ मध्ये नमूद केलेले शुल्क अदा करण्याच्या कर्जदारांच्या जबाबदाऱ्या माफ करण्यासाठी किंवा कर्जदाराने या उप-कलम अंतर्गत त्याचे अधिकार न वापरणे निवडले तर, इव्हेंट ऑफ दिवाळखोरी कॉल करण्याच्या अधिकाराची माफी म्हणून काम करत नाही.

## 6. परतफेड

6.1 कर्ज हे, परतफेडीच्या वेळापत्रकानुसार परतफेड करण्यायोग्य असेल.

6.2 कर्जदाराच्या विनंतीनुसार, कर्जदाता त्याच्या स्वतःच्या विवेकबुद्धीनुसार, कर्जदाराच्याद्वारे ठरवले जाणार नियम आणि अटीनुसार कर्जाची किंवा सध्याच्या थकबाकीची किंवा उक्त कर्जाच्या कोणत्याही हप्त्याची किंवा त्याच्या कोणत्याही भागाची परतफेड सुधारित करू किंवा बदलू शकतो. अशा पुनरावलोकनांनंतर सुधारित वेळापत्रक हे परतफेडीचे वेळापत्रक मानले जाईल आणि अशा सुधारित परतफेडीच्या वेळापत्रकानुसार खंडावधि व्याज/समान मासिक हप्त्याची परतफेड केली जाईल.

6.3 कर्जदार कर्जदात्याच्या पुढील बाबींची परतफेड करेल: (अ) खंडित कालावधी दरम्यानचे व्याज जे संबंधित खंडावधि व्याज/समान मासिक हप्तासह पहिल्या देय दिनांकाला देय असेल; आणि (ब) परतफेडीच्या वेळापत्रकात नमूद केल्यानुसार दिनांकाला खंडावधि व्याज/समान मासिक हप्ता.

6.4 खंडावधि व्याज/समान मासिक हप्ता देय दिनांकाला, कर्जदात्याकडून स्मरणपत्र पाठवल्याशिवाय, कर्जदात्याला खंडावधि व्याज/समान मासिक हप्ता प्राप्त/प्राप्त होईल याची खात्री करण्यासाठी कर्जदार त्यांच्या बँक खात्यात आवश्यक शिल्लक किंवा पुरेसा निधी ठेवण्यास नेहमीच सहमती देतात.

6.5 या कराराच्या अंमलबजावणीबरोबरच, कर्जदार अशा सर्व फॉर्मची अंमलबजावणी करतील आणि या उद्देशासाठी कर्जदाता आणि कर्जदारांनी सहमती दर्शविल्यानुसार कर्जाच्या पेमेंटच्या कोणत्याही पद्धतीला लागू करण्यासाठी अपरिहार्य किंवा आवश्यक अशा सर्व सूचना प्रदान करतील. जर कर्जदाता कर्जदाराला विनंती करतो किंवा अन्यथा कोणतेही धनादेश बदलणे किंवा नवीन फॉर्म अंमलात आणणे किंवा या कलमांतर्गत प्रदान केलेल्या धनादेश, फॉर्म आणि सूचनांच्या संदर्भात सुधारित सूचना प्रदान करणे आवश्यक असेल तर कर्जदार अशा विनंतीचे त्वरित पालन करेल किंवा अशी बदली प्रदान करेल.

6.6 परतफेडीसाठी मिळालेली कोणतीही रक्कम कर्जदात्याला रक्कम मिळाल्यावरच परतफेड केली जाईल असे मानले जाईल.

6.7 या करारांतर्गत किंवा त्याच्या अटीनुसार कर्जदारांद्वारे कर्जदात्याला थकीत आणि देय असलेले सर्व पैसे कर्जदाराच्या नोंदणीकृत कार्यालयात (किंवा कर्जदाराच्या इतर कोणत्याही शाखेत किंवा कर्जदाराने अधिसूचित केलेल्या इतर कोणत्याही ठिकाणी) शहर किंवा शहरातील अनुसूचित बँकेवर, जेथे असे शाखा कार्यालय किंवा नोंदणीकृत कार्यालय आहे किंवा एनएसीएच/आरटीजीएस/एनईएफटी किंवा कर्जदात्याने मान्य केलेल्या इतर कोणत्याही पद्धतीवर कर्जदात्याच्या बाजूने काढलेल्या धनादेशद्वारे/बँक ड्राफ्टद्वारे किंवा कर्जदात्याद्वारे मान्य केलेल्या इतर कोणत्याही पद्धतीद्वारे दिले जातील आणि कर्जदात्याला देय देण्याच्या दिनांकास किंवा त्यापूर्वी

परतफेड करण्यासाठी मागितलेली रक्कम प्राप्त होईल. धनादेश/बँक ड्राफ्ट/एनएसीएच/आरटीजीएस/एनईएफटी इत्यादीद्वारे सर्व देयकांसाठी जमा, फक्त कर्जदात्याकडून वसूल केल्यावरच दिले जाईल.

- 6.8 कर्जदार सहमत आहेत आणि पुष्टी करतात की करार कायदा, १८७२ किंवा इतर कोणत्याही कायद्यातील कोणत्याही तरतुदी किंवा करारातील कोणतेही नियम आणि अटी आणि/किंवा कोणतीही जामीन कागदपत्रे असूनही, कर्जदात्याच्या बाजूने केलेले कोणतेही पेमेंट/पेमेंट्स कर्जदात्याद्वारे त्याच्या विवेकबुद्धीनुसार पुढील गोष्टींसाठी विनियोजित केले जाईल:

6.8.1 खर्च, शुल्क, खर्च आणि इतर पैशांवर व्याज;

6.8.2 खर्च, प्रक्रिया शुल्क, वचनबद्धता शुल्क, इतर शुल्क, शुल्क, खर्च आणि अनुसूची १ मध्ये नमूद केलेल्या रकमेसह इतर पैसे;

6.8.3 या करारांतर्गत थकीत असलेल्या आणि देय असलेल्या कोणत्याही रकमेचे पेमेंट चुकल्याबद्दल दिवाळखोरी दंडात्मक शुल्क, कोणतीही देय रक्कम न भरल्यास किंवा इतर कोणत्याही थकीतसाठी दिवाळखोरी दंडात्मक शुल्क;

6.8.4 कर्जावरील व्याज; आणि

6.8.5 या करारांतर्गत थकीत आणि देय खंडावधि व्याज/समान मासिक हप्ता.

- 6.9 कर्जदारांनी हे सुनिश्चित केले पाहिजे की कर्जदात्याला सादर केलेल्या दिनांकानंतरच्या धनादेशाचा त्याच्या सादरीकरणावर स्वीकार केला जाईल आणि कर्जदारांना दिनांकानंतरच्या धनादेशाच्या (पोस्ट-डेटेड धनादेश) संदर्भात आणि कर्जाच्या परतफेडीसाठी कर्जदारांनी दिलेल्या देय सूचना किंवा आदेश रद्द करण्याचा किंवा भरणे थांबविण्याच्या सूचना जारी करण्याचा आणि पोस्ट-डेटेड धनादेश किंवा आदेश किंवा कर्जाच्या हप्त्यांच्या माध्यमातून परतफेडीसाठी निष्पादित केलेली इतर कागदपत्रे बदलण्याचा अधिकार राहणार नाही. जसे आणि जेव्हा कर्जदात्याला आवश्यक असेल/त्याने मागणी केली असेल किंवा अन्यथा आवश्यक असेल, तेव्हा कर्जदार पोस्ट-डेटेड धनादेश जारी करतील किंवा एन.ए.सी.एच. आदेश किंवा इतर कागदपत्रे किंवा त्या बदल्यात इतर कोणतेही दस्तऐवज कर्जदात्याच्या समाधानासाठी कोणत्याही प्रकारचा निषेध, विरोध आणि आक्षेप न घेता पुन्हा प्रमाणित करतील. कर्जदारांना एका बँकेतून दुसऱ्या बँकेत धनादेश/एन.ए.सी.एच. अदलाबदल/आंतरबदल करायचे असल्यास किंवा वर नमूद केलेल्या व्यतिरिक्त इतर कोणत्याही कारणास्तव, कर्जदार, कर्जदात्याला, वेळोवेळी लागू असलेल्या प्रचलित नियमांनुसार अदलाबदल शुल्क भरून असे करू शकतात. पुढे, कर्जाच्या परतफेडीसाठी कर्जदारांच्या स्थितीत काही बदल झाल्यास, कर्जदार नवीन पोस्ट-डेटेड धनादेश जारी करण्यास किंवा एनएसीएच आदेश किंवा इतर साधने किंवा त्याऐवजी इतर कोणत्याही कागदपत्रांचे पुनर्वैधीकरण करण्यास कोणत्याही प्रकारचा विरोध न करता, कर्जदात्याच्या समाधानासाठी सहमत होतात.

## 7. ऐच्छिक परतफेड

- 7.1 कलम ९ च्या अधीन राहून, कर्जदारांना कर्जदात्याच्या नियमांनुसार कर्जदात्याला कर्जाची आगाऊ परतफेड करण्याच्या हेतूची किमान ५ (पाच) व्यवसाय दिवसांची लेखी सूचना देऊन अंशतः किंवा पूर्णपणे व्याजासह

कर्जाची आगाऊ परतफेड करण्याचा अधिकार असेल. कर्जदारांनी आगाऊ पैसे भरण्याच्या अधिकाराचा वापर केल्यास, केवळ कर्जदात्याच्या विवेकबुद्धीनुसार आगाऊ पैसे भरण्याचे शुल्क आकारले जाईल आणि कर्जदार अशा आगाऊ पैसे भरण्याच्या शुल्काच्या आकारणीवर अनुसूची १ मध्ये नमूद केलेल्या दराने किंवा कर्जदात्याने दर/शुल्क अनुसूचीमध्ये नमूद केलेल्या दराने आणि कर्जदाराच्या संकेतस्थळावर प्रकाशित केलेल्या दराने, कर्जदात्याने वेळोवेळी निश्चित केलेल्या दराने कोणताही आक्षेप घेणार नाहीत. कर्जदात्याने वेळोवेळी ठरवलेल्या किमान मर्यादेच्या अधीन राहून आंशिक आगाऊ परतफेड कर्जदाराच्या पूर्ण विवेकबुद्धीनुसार दिली जाऊ शकतात.

7.2 कर्जदात्याच्या खात्यातील रक्कम प्रत्यक्ष जमा झाल्याच्या दिनांकापासून आगाऊ परतफेड प्रभावी होईल.

## 8. अनिवार्य आगाऊ परतफेड

जर कर्जदारांना संस्थेतील अभ्यासक्रमाच्या संदर्भात, कोणत्याही स्वरूपाचे कर्ज मिळाले, त्यांना फी, शुल्क इत्यादींमध्ये कोणतेही अनुदान किंवा कोणत्याही नावाने कोणतीही आर्थिक मदत, अनुदान, शिष्यवृत्ती प्राप्त झाल्यास, कर्जदारांनी ताबडतोब कर्जदात्याला कळवावे. अशा परिस्थितीत, कर्जदात्याला अशा आर्थिक शिष्यवृत्तीची आर्थिक रक्कम, अनुदान, पत आर्थिक मदत, परिस्थितीनुसार, कर्जदारांना कर्जाची आगाऊ परतफेड करण्यास सांगण्याचा अधिकार असेल. याद्वारे हे स्पष्ट केले जाते की, कर्जदारांना या कलमात वर्णन केलेल्या स्वरूपाच्या आगाऊ देयकावर, भरणापूर्व शुल्काद्वारे कोणतीही रक्कम भरण्याची आवश्यकता राहणार नाही. येथे ही बाब स्पष्ट केली जाते की, या कलमांतर्गत केलेल्या आगाऊ परतफेडीमुळे अनिवार्य आगाऊ परतफेडीच्या दिनांकाच्या ताबडतोब आधी मुद्दलावर व्याज भरण्याच्या कर्जदाराच्या/कर्जदारांच्या जबाबदारीवर परिणाम होणार नाही.

## 9. आगाऊ परतफेडीची अट

लागू कायद्यांच्या आवश्यकतांच्या अधीन राहून, जोपर्यंत कर्जदाराने अन्यथा लेखी सहमती दर्शविली नाही तो पर्यंत, कर्जदाराला प्रारंभिक वाटपाच्या दिनांकापासून सहा महिन्यांची मुदत संपल्यानंतरच कलम 7 नुसार अंशतः किंवा पूर्णपणे व्याजासह कर्जाची आगाऊ परतफेड करण्याची परवानगी दिली जाईल.

## 10. व्याज

### 10.1 व्याजाची गणना

10.1.1 कर्जदार/एकाधिक कर्जदार, कर्जदात्याला, मुद्दलावरील व्याज देईल, जे व्याज दरानुसार आणि या कलमान्वये दररोज मोजले जाईल. कर्जदार/एकाधिक कर्जदार किंवा कर्जदारांच्या किंवा संस्थेच्या बँकेद्वारे धनादेश/वेतन आदेश/डिमांड ड्राफ्ट/आरटीजीएस/एनईएफटीच्या हस्तांतरण, संकलन, प्राप्तीसाठी लागणारा वेळ विचारात न घेता, वाटपाच्या दिनांकापासून आणि तेव्हापासून कर्जदात्याच्या बाजूने मुद्दलावरील व्याज जमा होण्यास सुरुवात होईल. व्याजाची गणना वर्षातील 360 दिवसांच्या आधारे केली जाईल.

10.1.2 कर्जदार/एकाधिक कर्जदार ही बाब मान्य करतात की, या करारांतर्गत देण्यात आलेले कर्ज अनुसूची 2 मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे निश्चित किंवा अस्थायी (फ्लोटिंग) व्याजदराने असेल.

- 10.1.3 व्याजदरातील बदलांसाठी आरबीआयचे निर्देश निश्चित व्याजदरावर घेतलेल्या कर्जाला लागू होणार नाहीत आणि कर्जाच्या संपूर्ण कार्यकाळात व्याजाचा दर अपरिवर्तित राहील.
- 10.1.4 कर्जदाराला, त्याच्या विवेकबुद्धीनुसार, कराराच्या कालावधीत वेळोवेळी बेंचमार्क रेट वाढवण्याचा/कमी करण्याचा किंवा बदलण्याचा अधिकार असू शकतो आणि परिणामी, परतफेडीच्या वेळापत्रकात दुरुस्ती करून, बदलून किंवा फेरफार करून कर्जाच्या परतफेडीच्या अटी, अशा रीतीने आणि त्या मर्यादेपर्यंत कर्जदार स्वतःच्या विवेकबुद्धीने निर्णय घेऊ शकेल. उपरोक्त परिस्थितीमध्ये, कर्जदात्याने पूर्ण कर्जाच्या वितरणाच्या आधी बेंचमार्क दरामध्ये बदल केल्यास आणि मुदतीच्या कालावधीत, वर नमूद केल्यानुसार बेंचमार्क दर वाढवला किंवा बदललेला असेल, जो अशा बदलाच्या दिनांकापासून किंवा बेंचमार्क दर बदललेल्या महिन्याच्या दरम्यानच्या अशा नंतरच्या दिनांकापासून कर्जाला लागू होईल.
- 10.1.5 बेंचमार्क दरातील कोणतेही बदल हे, कर्जदात्याच्या संकेतस्थळावर आणि/किंवा त्यांच्या शाखा कार्यालयांच्या ठिकाणी सूचना फलकावर प्रकाशित केले जातील आणि त्याचा अर्थ, अशा बदलांची सेवा/माफीची सूचना असा केला जाईल.
- 10.2 **दिवाळखोरी दंडात्मक शुल्क**
- 10.2.1 जर कर्जदार/एकाधिक कर्जदार त्याच्या/त्यांच्या संबंधित देय दिनांकास ("अतिरिक्त देय रक्कम") थकबाकीची कोणतीही रक्कम भरू न शकल्यास, देय दिनांकापासून प्रत्यक्ष देय देण्याच्या दिनांकापर्यंत ("पूर्वनिर्धारित दंडात्मक शुल्क") अनुसूची 1 मध्ये नमूद केलेल्या पूर्वनिर्धारित दंडात्मक शुल्क दरानुसार, अतिरिक्त देय रकमेवर शुल्क आकारले जाईल. थकीत दंडात्मक शुल्क कर्जदाराच्या मागणीनुसार आणि अशी कोणतीही मागणी नसताना, थकीतच्या दिनांकानंतर येणाऱ्या पुढील खंडावधि व्याज/समान मासिक हप्ताच्या देय दिनांकाला त्वरित देय असेल. कर्जदात्याच्या मागणीवर आणि अशी कोणतीही मागणी केली नसताना, कर्जदाराच्या पूर्व-ईएमआय/समान मासिक हप्ताच्या देय दिनांकास कर्जदारा/कर्जदारांकडून थकीत दंड शुल्क त्वरित देय असेल. हे कर्जावरील व्याजाच्या व्यतिरिक्त आणि लागू असेल
- 10.2.2 कर्जदार/एकाधिक कर्जदार हे मान्य करतात की, या करारांतर्गत दिलेले कर्ज हे, व्यावसायिक व्यवहारासाठी आहे आणि ते, कर्जदात्याकडून व्याज आकारण्याशी संबंधित इतर कायद्यांतर्गत उपलब्ध असलेले कोणतेही संरक्षण माफ करतात. खंडावधि व्याज/समान मासिक हप्त्याच्या माध्यमातून कर्जाची परतफेड होईपर्यंत कर्जदारांकडून दर महिन्याला कर्जावरील व्याज स्वतंत्रपणे द्यावे लागेल.
- 10.3 **व्याजाची गणना**
- 10.3.1 व्याज (कलम 10.3.2 मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे) दररोजच्या आधारावर जमा होईल आणि महिन्यातील 30 दिवसांच्या आधारावर किंवा कर्जदाराने त्याच्या विवेकबुद्धीनुसार ठरवल्या जाणाऱ्या इतर पद्धतीच्या आधारावर त्याची गणना केली जाईल.
- 10.3.2 खंडित कालावधीच्या दरम्यान व्याज हे, दररोजच्या आधारावर जमा होईल आणि ते वास्तविक दिवसांच्या संख्येवर मोजले जाईल.

#### 10.4 व्यवसाय नसल्याचे दिवस (नॉन-बिझिनेस डेज)

जर कोणतीही देय दिनांक व्यवसाय दिवस नसलेल्या दिवशी आली तर, त्या देयकाची देय दिनांक त्याऐवजी लगेच आधीच्या व्यवसाय दिवसाची असेल, परंतु व्याज मोजण्याच्या कालावधीची गणना करण्यासाठी, वास्तविक देय दिनांक विचारात घेतली जाईल.

#### 10.5 व्याज कर, वस्तू आणि सेवा कर, आकारणी आणि ड्युटी

या करारामध्ये नमूद केलेले सर्व व्याज दर हे, वस्तू आणि सेवा कर आणि अशी इतर कोणतीही आकारणी किंवा ड्युटी किंवा सरकारी प्राधिकरणाने लादलेले किंवा आकारलेले इतर कोणतेही शुल्क किंवा व्याजाचे ओझे, काही असल्यास, यांच्या व्यतिरिक्त आहेत. कर्जदार/एकाधिक कर्जदार याद्वारे सहमत आहेत आणि, व्याजदराच्या व्यतिरिक्त कर्जदात्याला असे सर्व अतिरिक्त कर, इतर आकारणी, ड्युटी, शुल्क, व्याजाचा बोजा, काही असल्यास, भरण्याची हमी देतात.

प्रत्येक पक्ष सर्व केंद्रीय, राज्य आणि कोणत्याही नावाने असलेले स्थानिक आकारणी, कर, ड्युटी, दंड आणि भुर्दंड, जे या कराराच्या संदर्भात थकीत आणि देय बनू शकतात आणि कर्जदाराने कर्जदात्याला देय असलेली कोणतीही रक्कम ही, कोणत्याही लागू करांच्या अधीन असेल, जी वेळोवेळी लागू होऊ शकते आणि कर्जदात्याद्वारे कर्जदात्याच्या वतीने राज्यातील लागू कायदे आणि नियमांनुसार स्रोतावर वजा करणे (दिडक्टेड अँट सोर्स) आवश्यक आहे.

#### 11. मासिक हप्ता

11.1 मुदतीमध्ये कर्जाचे कर्जमाफी करण्यासाठी, कर्जदारांनी परतफेडीच्या वेळापत्रकात तपशीलवार दिलेल्या देय तारखांना खंडावधि व्याज/समान मासिक हप्ता या सारखी रक्कम भरावी.

#### 11.2 खंडावधि व्याज/समान मासिक हप्त्याची गणना:

##### 11.2.1 खंडावधि व्याज

(a) कर्जदार/एकाधिक कर्जदार खंडावधि व्याजसाठी दिलेली कोणतीही रक्कम व्याज किंवा त्याच्या कोणत्याही भागासाठी असेल.

(b) खंडावधि व्याजच्या संदर्भात व्याजाचा कोणताही न भरलेला भाग (लागू असल्यास) हा, अशा खंडावधि व्याजच्या संदर्भात देय दिनांकापासून मुद्दलात जोडला जाईल.

##### 11.2.2 समान मासिक हप्ता

(a) कर्जदाराने समान मासिक हप्त्यासाठी दिलेली कोणतीही रक्कम ही, परतफेडीच्या अनुसूचीमध्ये निर्दिष्ट केलेल्या प्रमाणात, मुद्दल आणि व्याजाचा भाग असेल.

(b) मुद्दलासाठी वाटप केलेली रक्कम ही, संबंधित समान मासिक हप्त्याच्या देय दिनांकापासून मुद्दलातून कमी केली जाईल.

## 12. फी आणि शुल्क

कर्जदार/एकाधिक कर्जदार या कराराच्या अनुसूची 1 मध्ये नमूद केल्यानुसार फी आणि शुल्क कर्जदात्याला देईल.

## 13. खर्च आणि नुकसानभरपाई

13.1 कर्जदार/एकाधिक कर्जदार हे, कर्ज, वित्तपुरवठा दस्तऐवज आणि वित्तपुरवठा दस्तऐवजांतर्गत कोणत्याही आणि सर्व रकमेच्या देयकाशी संबंधित, कोणत्याही सरकारी किंवा वैधानिक प्राधिकरणांद्वारे वेळोवेळी किंवा अन्यथा आकारण्यात किंवा लादण्यात आलेले सर्व वर्तमान आणि भविष्यातील जकात, खर्च, ड्युटी, कर, फी, वैधानिक आकारणी आणि इतर शुल्क आणि खर्च (त्यावरील कोणत्याही दंडासह, लागू असल्यास), भरतील किंवा त्यांना भरण्यास भाग पाडले जाईल. कर्जदार/एकाधिक कर्जदार या प्रोटोकॉलमध्ये नमूद केलेले पैसे भरण्यात अयशस्वी झाल्यास, कर्जदात्यास कर्जदाराच्या/एकाधिक कर्जदाराच्या वतीने ते भरण्याचे स्वातंत्र्य असेल (परंतु ते बांधील नसतील).

13.2 कर्जदार/एकाधिक कर्जदार, येथे विचारात घेतलेले व्यवहार पूर्ण झाले किंवा नसले तरीही, कर्जदात्यास भरावे लागलेली कोणतीही आणि सर्व वर्तमान आणि भविष्यातील जकात, खर्च, ड्युटी, कर, फी, शुल्क आणि खर्च (त्यावरील कोणत्याही दंडासह, लागू असल्यास) या विरुद्ध कर्जदात्यास नुकसानभरपाई देईल आणि खालील बाबींच्या संदर्भात त्यापासून उद्धवणाऱ्या कोणत्याही आणि सर्व दायित्वांपासून किंवा विरुद्ध कर्जदात्यास निरपराध ठरवतील:

- (a) कर्जदार/एकाधिक कर्जदार वित्तपुरवठा दस्तऐवजांतर्गत त्याच्या देय दिनांकाला कोणतीही देय रक्कम भरण्यात अयशस्वी ठरले;
- (b) कलम 26.13 (इलेक्ट्रॉनिक स्वाक्षरी) सह कर्जदार किंवा त्याच्या कोणत्याही एजंटद्वारे हमी, प्रतिनिधित्व आणि हमींचे उल्लंघन; किंवा
- (c) दिवाळखोरीची कोणतीही घटना; किंवा
- (d) वाटपाच्या विनंतीमध्ये कर्जदार/कर्जदारांनी कर्जासाठी केलेल्या विनंतीला निधी पुरवणे किंवा निधीसाठी व्यवस्था करणे परंतु या कराराच्या कोणत्याही एक किंवा अधिक तरतुदींच्या अंमलबजावणीमुळे किंवा कर्जदार/कर्जदारांना जबाबदार असलेल्या इतर कोणत्याही कारणास्तव नव्हे; किंवा
- (e) कर्जदाराने/एकाधिक कर्जदारांनी दिलेल्या आगाऊ भरण्याच्या सूचनेनुसार कर्ज (किंवा कर्जाचा भाग) आगाऊ भरले जात नाही; किंवा
- (f) कर्जदार/एकाधिक कर्जदार सादर केलेली किंवा मंजूर केलेली कोणतीही इतर माहिती चुकीची, दिशाभूल करणारी आणि/किंवा कोणत्याही बाबतीत फसवी आहे (किंवा असल्याचा आरोप आहे); किंवा

(g) कर्जदार/कर्जदारांच्या किंवा या करारांतर्गत विचार केलेल्या किंवा वित्तपुरवठा केलेल्या व्यवहारांच्या संदर्भात कोणतीही चौकशी, तपास, समन्स (किंवा तत्सम आदेश) किंवा खटला.

13.3 कर्जदाता आणि त्याचे प्रत्येक अधिकारी, संचालक, कर्मचारी, प्रतिनिधी, वकील आणि एजंट्स यांना कोणत्याही तपासाशी संबंधित किंवा कोणत्याही कायदेशीर कार्यवाहीशी संबंधित किंवा वित्तपुरवठा दस्तऐवजांच्या तरतुदींच्या अंमलबजावणीशी संबंधित कोणत्याही वकिलाचे किंवा त्याने निवडलेल्या किंवा नियुक्त केलेल्या कोणत्याही सल्लागाराचे शुल्क आणि इतर खर्च आणि शुल्कयासह, कोणत्याही वित्तपुरवठा दस्तऐवजात प्रवेश करणे आणि/किंवा कामगिरी करणे किंवा कोणतेही वितरण करणे किंवा कर्जाच्या उत्पन्नाचा वापर करणे किंवा येथे किंवा कोणत्याही वित्तपुरवठा दस्तऐवजांमध्ये विचारात घेतलेल्या

कोणत्याही व्यवहाराची अंमलबजावणी किंवा पूर्णता करण्याच्या परिणामी किंवा त्यामुळे उद्भवलेल्या किंवा त्याच्याशी कोणत्याही प्रकारे संबंधित त्यांना सहन कराव्या लागणाऱ्या कोणत्याही आणि सर्व जबाबदाऱ्या, कर्तव्य, नुकसान, हानी, दंड, दावे, कार्यवाही, निर्णय, खटले, किंमती, खर्च या विरुद्ध निरपराध ठरवतील.

13.4 या कलमातील उपक्रम कोणत्याही लागू कायद्याचे किंवा सार्वजनिक धोरणाचे उल्लंघन करतात म्हणून ते अंमलात येऊ शकत नाहीत, त्या मर्यादेपर्यंत, कर्जदार/एकाधिक कर्जदार अशा उपक्रमांच्या देयकासाठी आणि समाधानासाठी लागू कायदांतर्गत देय आणि समाधान करण्याची परवानगी असलेल्या जास्तीत जास्त भागाचे योगदान देतील.

13.5 कर्जदार हे कर्जदात्यास अशा खर्च, मुद्रांक शुल्क, नोंदणी शुल्क, कायदेशीर शुल्क आणि कर्जदाराने केलेला इतर खर्च सोसण्यास, भरण्यास आणि परतफेड करण्यास तसेच थकबाकी रकमेची पूर्ण परतफेड करण्यापूर्वी कोणत्याही वेळी कर्जाच्या संदर्भात वित्तपुरवठा दस्तऐवज आणि इतर साधनांच्या संदर्भात वैधानिक शुल्क, आणि अधिकारांची अंमलबजावणी करण्यासाठी किंवा कर्जाच्या वसुलीसाठी आणि करारांतर्गत देय असलेल्या सर्व रकमांची फेड करण्यास जबाबदार असतील.

13.6 कर्जदार हे, कर्जदारांच्या संदर्भात वेळेवर खरी, योग्य आणि संपूर्ण माहिती/दस्तऐवज प्रदान करण्यासाठी जबाबदार असतील, जेणेकरून कर्जदाता वैधानिक अधिकाऱ्यांकडे योग्य ती फाइलिंग करू शकेल, ज्यामध्ये कर अधिकाऱ्यांकडे करावयाच्या फाइलिंगचा परंतु त्यापुरता मर्यादित नसलेल्या बाबींचा समावेश आहे. या कलमाच्या अंतर्गत कर्जदारांद्वारे प्रदान करण्यात येणाऱ्या माहिती/कागदपत्रांमध्ये कोणत्याही विलंब, अयोग्यता किंवा अपुरेपणासाठी कर्जदाता जबाबदार असणार नाही.

#### 14. प्रतिनिधित्व

कर्जदारांपैकी प्रत्येकजण, कर्जदात्याचे प्रतिनिधित्व करतो आणि हमी देतो आणि पुष्टी करतो की, या कराराच्या अंमलबजावणीच्या दिनांकानुसार या कलमामध्ये समाविष्ट असलेले प्रत्येक प्रतिनिधित्व आणि हमी सत्य, योग्य, वैध आणि प्रत्येक बाबतीत टिकून आहे.

##### 14.1 स्थिती (स्टेटस)

प्रत्येक कर्जदाराला वित्तपुरवठा दस्तऐवजांतर्गत (ज्याचा कर्जदार हा एक पक्ष आहे) त्याच्या जबाबदाऱ्या निष्पादित करण्याच्या, वितरित करण्याचा आणि पार पाडण्याचा अधिकार आणि अखत्यार (ऑथॉरिटी) आहे.

#### 14.2 बंधनकारक दायित्वे

हा करार जेव्हा कर्जदार/कर्जदाराद्वारे अंमलात आणला जातो आणि प्रत्येक वित्तपुरवठा दस्तऐवजात त्यांनी गृहीत धरलेल्या जबाबदाऱ्या या, या कराराच्या अटींनुसार अंमलात येण्याजोग्या आणि कर्जदाराच्या/कर्जदारांच्या कायदेशीर, वैध आणि बंधनकारक जबाबदाऱ्या बनतात.

#### 14.3 गैर-संघर्ष (नॉन कॉन्फ्लिक्ट)

कर्जदाराने/एकाधिक कर्जदाराने केलेले निष्पादन, वितरण, प्रवेश आणि कामगिरी आणि वित्तपुरवठा दस्तावेजांद्वारे विचारात घेण्यात आलेले व्यवहार हे, खालील बाबींशी संघर्ष करणार नाहीत:

- (a) लागू कायद्याच्या कोणत्याही अटी; किंवा
- (b) कोणताही करार किंवा कागदपत्र त्यांच्यावर किंवा त्यांच्या कोणत्याही मालमत्तेवर बंधनकारक आहे म्हणून त्यामुळे धारणाधिकार लादला जात नाही.

#### 14.4 कोणतेही थकीत नाही

- (a) थकीतची कोणतीही संभाव्य घटना किंवा थकीतची घटना घडलेली नाही किंवा कोणत्याही वाटपाच्या परिणामी ती घडणे अपेक्षित नाही.
- (b) इतर अशी कोणतीही घटना किंवा परिस्थिती थकीत नाही, जी (i) कोणत्याही वित्तपुरवठा दस्तऐवज किंवा (ii) इतर कोणताही करार किंवा कागदपत्र जे त्यांच्यावर किंवा त्यांच्या मालमत्तेवर भौतिक प्रतिकूल परिणाम होऊ शकेल अशा प्रमाणात आणि अशा प्रकारे बंधनकारक आहे.

#### 14.5 कोणतीही दिशाभूल करणारी माहिती नाही

- (a) कोणत्याही कर्जदात्याला दिलेली कोणतीही माहिती, ती माहिती दिल्याच्या दिनांकानुसार किंवा ती ज्या दिनांकाला (जर असेल) दिली आहे त्या दिनांकानुसार सर्व बाबतीत खरी आणि अचूक आहे.
- (b) असे काहीही घडले नाही आणि कोणतीही माहिती दिली गेली नाही, वगळली गेली नाही किंवा रोखली गेली नाही ज्यामुळे कर्जदाराने/एकाधिक कर्जदारांनी कर्जदात्याला दिलेली माहिती कोणत्याही बाबतीत असत्य किंवा दिशाभूल करणारी ठरली आहे.

#### 14.6 कोणतीही कारवाई प्रलंबित नाही किंवा कारवाई केल्या जाण्याचा धोका नाही

कोणताही खटला, लवाद किंवा कोणत्याही न्यायालय, लवाद संस्था किंवा एजन्सीसमोरची प्रशासकीय कार्यवाही, जी प्रतिकूलपणे निर्धारित केली गेली असेल तर, तिच्यामुळे या कराराची वैधता किंवा अंमलबजावणीवर परिणाम होण्याची अपेक्षा केली जाऊ शकते किंवा इतर वित्तपुरवठा दस्तऐवजांचा भौतिक प्रतिकूल परिणाम होऊ शकतो, कोणत्याही कर्जदाराविरुद्ध सुरू केली गेली नाही किंवा तशी कार्यवाई केल्या जाण्याचा धोका नाही.

#### 14.7 दिवाळखोरी

कर्जदाराने/कर्जदारांनी एकतर कोणतीही कारवाई केली नाही किंवा इतर कोणतेही पाऊल उचलले नाही किंवा उचलले जाण्याची शक्यता नाही किंवा कर्जदाराच्या/कर्जदारांच्या विरुद्ध दिवाळखोरी, विसर्जन (डिसॉल्यूशन), देय निलंबन, प्रशासन किंवा पुनर्रचनेसाठी किंवा कर्जदाराच्या/कर्जदारांच्या किंवा त्यांच्या कोणत्याही किंवा सर्व मालमत्तेसाठी किंवा महसूलासाठी प्राप्तकर्ता, प्रशासक, प्रशासकीय प्राप्तकर्ता, विश्वस्त किंवा तत्सम अधिकाऱ्याच्या नियुक्तीसाठी कायदेशीर कारवाई सुरू करण्यात आली नाही किंवा तसा धोका निर्माण झाला नाही.

#### 14.8 चांगला हक्क (गुड टायटल)

कर्जदात्याला देण्यात आलेल्या माहितीच्या व्यतिरिक्त, संबंधित कर्जदाराला कर्जदाराच्या/कर्जदारांच्या मालमत्तेवर, संपत्तीवर आणि कर्माईवर चांगला, वैध आणि विक्रीयोग्य अधिकार, हक्क आणि हित आहे, ज्यावर कर्जदार जामीन दस्तऐवजाच्या अनुषंगाने जामीन मंजूर करतो किंवा त्याचा जामीन देण्याचा हेतू आहे (ज्या दिनांकापासून हे प्रतिनिधित्व केले गेले आहे किंवा पुनरावृत्ती केले आहे असे मानले गेले आहे).

#### 14.9 तारणाची वैधता

प्रत्येक तारण दस्तऐवज, ज्यावर कर्जदार एक पक्ष असतो, जेव्हा तो तारण दस्तऐवज अंमलात आणला जातो, वितरित केला जातो आणि नोंदणीकृत केला जातो (जेथे आवश्यक किंवा वांछनीय असेल) आणि जेव्हा लागू कायद्यांतर्गत आवश्यकतेनुसार योग्य फॉर्म दाखल केले जातात, तेव्हा तारण दस्तऐवजानुसार तारण केले जाईल, जे त्या तारण दस्तऐवजात नमूद केलेल्या मालमत्तेवर तयार केले गेले आहे आणि अशा मालमत्ता आणि पुरावे ज्यावर तारण पुरावा म्हणून व्यक्त केले गेले आहे ते कोणत्याही पूर्व तारणाच्या अधीन नाहीत.

#### 14.10 भौतिक प्रतिकूल परिणाम

कोणतीही वस्तुस्थिती किंवा परिस्थिती, परिस्थिती किंवा घटना नाहीत ज्यामुळे एकत्रितपणे किंवा अन्यथा भौतिक प्रतिकूल परिणाम होण्याची अपेक्षा केली जाऊ शकते.

#### 14.11 अघोषित दायित्वे

ज्या दिनांकाला कर्जदाराची सर्वात अलीकडील लेखापरीक्षित वित्तीय विवरणपत्रे तयार केली गेली (जी या कराराच्या दिनांकास वित्तीय विवरणपत्रे आहेत) त्या दिनांकापर्यंत कर्जदारा/कर्जदारांचे कोणतेही दायित्व (आकस्मिक किंवा अन्यथा) नव्हते, जे त्याद्वारे (किंवा त्यातील नोंदींद्वारे) उघड केले गेले नव्हते किंवा त्याविरुद्ध आरक्षित होते किंवा त्याने केलेल्या वचनबद्धतेमुळे उद्भवणारे कोणतेही अवास्तव किंवा अपेक्षित नुकसान जे उघड केले गेले नव्हते किंवा आरक्षित केले गेले नव्हते.

#### 14.12 कर्जचुकव्या (डिफॉल्टर)

कर्जदाराची/कर्जदारांची आरबीआयने जाणूनबुजून कर्जचुकव्या (विलफुल डिफॉल्टर) म्हणून ओळख केली नाही.

#### 14.13 विमा

कर्जदाराने/एकाधिक कर्जदाराने खालील सर्वसमावेशक गोष्टी प्राप्त केल्या आणि राखल्या पाहिजेत:

- (a) मंजूरी पत्रांतर्गत मंजूर केलेल्या कर्जाच्या रकमेपेक्षा कमी नसलेल्या रकमेसाठी विद्यार्थ्याच्या जीवनावरील जीवन विमा
- (b) कर्जदाराच्या/कर्जदारांच्या संपत्तीसाठी विमा

कर्जदात्याच्या पसंतीच्या विमा प्रदात्याकडून कर्जाच्या कालावधी दरम्यान ज्यामध्ये अशा विमा पॉलिसी, कर्जदाराच्या नावे अभिहस्तांकनाचा अधिकार (राईट ऑफ असाइनमेंट) देतील. कर्जदार या कलमाच्या अटींचे पालन केल्याची पुष्टी करणारे प्रमाणपत्र देखील सादर करतील.

#### 14.14 निरुपणांची (रिप्रेझेंटेशन्स) पुनरावृत्ती

वाटपाच्या प्रत्येक दिनांकास, व्याजाच्या गणनेसाठी संबंधित कालावधीच्या शेवटच्या दिवशी आणि परतफेडीच्या प्रत्येक दिनांकास, विद्यमान तथ्ये आणि परिस्थितीच्या संदर्भात, या कलमातील प्रतीनिधीत्वां (रिप्रेझेंटेशन्स)ची कर्जदाराद्वारे पुनरावृत्ती केली जातात असे मानले जाते.

#### 15. माहिती उपक्रम

##### 15.1 कर्जदार/एकाधिक कर्जदार, कर्जदात्याला लेखी सूचना देतील:

- (a) त्यांची जाणीव झाल्यावर ताबडतोब, कर्जदाराच्या/कर्जदारांच्या विरुद्ध सध्याच्या, धोक्यात असलेल्या किंवा प्रलंबित असलेल्या कोणत्याही खटल्याचा तपशील, लवाद किंवा प्रशासकीय कार्यवाहीचा तपशील, आणि ज्याचा प्रतिकूलपणे निर्धार केला केल्यास, भौतिक प्रतिकूल परिणाम होऊ शकतो;
- (b) जाणीव झाल्यावर ताबडतोब, स्वतःच्या दिवाळखोरीसाठी कोणत्याही अर्जाच्या नोटीसचा तपशील किंवा कोणत्याही कायदेशीर नोटीस/दिवाळखोरीची पावती किंवा इतर कोणत्याही कायदांतर्गत कोणतीही सूचना किंवा प्राप्तकर्ता नियुक्त केला असल्यास त्यांची कोणतीही मालमत्ता किंवा व्यवसाय किंवा उपक्रम;
- (c) ताबडतोब, कर्जदाराच्या मालमत्तेची स्थिती (स्टेटस), स्थिती (आर्थिक किंवा अन्य प्रकारची) आणि व्यवसायाशी संबंधित अशी अधिक माहिती, ज्यासाठी कर्जदार वेळोवेळी विनंती करू शकतो;
- (d) जाणीव झाल्यावर ताबडतोब, कोणत्याही सरकारी प्राधिकरणाने अनिवार्यपणे कर्जदाराच्या/कर्जदारांच्या व्यवसायाचा किंवा मालमत्तेचा कोणताही भाग संपादन करण्याच्या कोणत्याही प्रस्तावाचा तपशील (येथे डिफॉल्ट इव्हेंट असो किंवा नसो); आणि
- (e) जाणीव झाल्यानंतर ताबडतोब, अशी कोणतीही घटना किंवा प्रसंग जिच्यामध्ये आर्थिक दस्तऐवजांच्या अंतर्गत परिस्थिती किंवा स्थिती आहे किंवा ज्यामुळे कोणतेही प्रतिनिधित्व, हमी, करार

किंवा कोणतेही प्रतिनिधित्व, हमी, करार किंवा स्थिती निर्माण होते ती असत्य किंवा चुकीचे असते किंवा ठरते त्या विषयीचा तपशील.

15.2 कर्जदारांनी प्राप्तीच्या दिनांकापासून 7 (सात) कामकाजाच्या दिवसांच्या आत संस्थेला फी भरण्याचा पुरावा देणारी पावत्या/पावत्या, तार हस्तांतरण पुरावे, स्विफ्ट प्रती, महाविद्यालय विवरणपत्र यांच्या पुरत्या मर्यादित नसलेल्या बाबींशी संबंधित कागदपत्रे आणि आणि कर्जदारांच्या शैक्षणिक खर्चाला आनुषंगिक असलेले शुल्क आणि इतर अनुज्ञेय शुल्क भरण्याचा पुरावा त्याच्या प्राप्तीपासून वाजवी वेळेत सिद्ध करण्यासाठी कर्जदाराने वेळोवेळी निर्देशित केल्याप्रमाणे, देयकाचा पुरावा म्हणून पुरेसे समर्थन आणि अंतर्निहित दस्तऐवज सादर करण्याचे वचन दिले आहे.

15.3 विद्यार्थ्याने अशी हमी दिली आहे की, विद्यार्थी:

- (a) कर्जदात्याच्या पूर्व लेखी संमतीशिवाय संस्थेतील अभ्यासक्रम संस्था किंवा बदलणार नाहीत;
- (b) विद्यापीठ/अभ्यासक्रमाच्या कालावधीनुसार वेळेत अभ्यासक्रम पूर्ण करतील;
- (c) विद्यार्थ्याच्या अभ्यासावर मेहनीतीने लक्ष घालतील आणि विद्यार्थ्याने अभ्यासक्रमाच्या कोणत्याही भागाची पुनरावृत्ती होणार नाही याची खात्री करावी;
- (d) कर्जदाराला, मागणीनुसार, संस्थेतील विद्यार्थ्यांच्या वर्तनाबद्दल आणि उपस्थितीबद्दल प्रमाणपत्र किंवा अहवाल सादर केला जाईल, या संदर्भात संस्थेने घालून दिलेल्या नियमांद्वारे किंवा अशा नियमांच्या अनुपस्थितीत, संस्थेच्या प्रमुखाद्वारे प्रमाणित केलेल्या पद्धतीने प्रमाणित केले जाईल.
- (e) अभ्यासक्रमाच्या संपूर्ण कार्यकाळात कर्जदात्याला विद्यार्थ्याने घेतलेल्या अभ्यासक्रमातील विद्यार्थ्याच्या शैक्षणिक प्रगतीची माहिती देईल आणि कर्जदात्याकडे सर्व विद्यार्थ्यांच्या कोणत्याही नावाने असलेल्या शैक्षणिक निकालांची आणि/किंवा गुणपत्रिकेचे स्टेटमेंट सादर करेल. असे स्टेटमेंट आणि/किंवा गुणपत्रिका शैक्षणिक संस्थेने या संदर्भात घालून दिलेल्या नियमांद्वारे किंवा अशा नियमांच्या अनुपस्थितीत, शैक्षणिक संस्थेच्या प्रमुखाद्वारे विहित केलेल्या पद्धतीने प्रमाणित केल्या जातील;
- (f) शैक्षणिक संस्थेत वेळोवेळी लागू होणारे सर्व नियम, सूचना आणि शिस्तीचे पालन करेल;
- (g) अभ्यासक्रम पूर्ण झाल्यानंतर विद्यार्थ्याच्या शैक्षणिक प्रगतीसाठी किंवा विद्यार्थ्याच्या करिअरच्या भविष्यासाठी प्रतिकूल असलेल्या किंवा असण्याची शक्यता असलेल्या सर्व उपक्रमांपासून दूर राहील.
- (h) विद्यार्थ्याला नोकरी करायची असल्यास कर्जदात्यांना माहिती देईल आणि शैक्षणिक संस्थेकडून प्रमाणपत्र सादर करेल की, अशा रोजगारामुळे विद्यार्थ्याच्या अभ्यासात व्यत्यय येणार नाही. कर्जदाराद्वारे नोकरीचे स्वरूप, कामाचे तास, पगार आणि इतर संबंधित बाबींची संपूर्ण माहिती कर्जदात्याला कळवली जाईल. अशी सूचना मिळाल्यावर, कर्जदाता निर्णय घेऊ शकतो की, वित्तपुरवठा दस्तऐवजांच्या नियम आणि अटींमध्ये सुधारणा करायची की नाही आणि, जर सुधारणा करायची असेल तर, किती प्रमाणात;

#### 15.4 पुस्तके आणि रेकॉर्ड्सची उपलब्धता

कर्जदार/एकाधिक कर्जदार, कर्जदात्याने विनंती केल्यानुसार कर्जदाराला किंवा त्याच्याद्वारे नामनिर्देशित व्यक्ती (नॉमिनी)ला कर्जदाराची कोणतेही पुस्तके आणि रेकॉर्डचा पूर्णपणे उपलब्ध करून देईल.

#### 15.5 तपासणी

कर्जदार/एकाधिक कर्जदार याद्वारे, कर्जदात्याने नियुक्त केलेल्या कोणत्याही अधिकाऱ्याला (i) कर्जदाराचा परिसर, मालमत्ता, कागदपत्रे, पुस्तके आणि कर्जदाराच्या ताब्यातील इतर सामग्री यांची तपासणी करण्याची आणि (ii) कर्जदात्या अधिकाऱ्याद्वारे मुलाखत घेण्याची/चर्चा/सल्लामसलत करण्याची परवानगी देतो. अशा तपासणीच्या उद्देशाने कर्जदात्याने किंवा त्याच्या नामनिर्देशित व्यक्तीने नियुक्त केलेल्या अधिकाऱ्याला कर्जदार/एकाधिक कर्जदार पूर्ण सहकार्य करतील. कर्जदाराला/कर्जदारांना पूर्वसूचना न देता कर्जदात्याला या कलमांतर्गत तपासणी करण्याचा अधिकार असेल, परंतु अशी तपासणी कर्जदाराच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध असलेल्या कर्जदाराच्या योग्य आचरण संहितेनुसार असेल. अशा कोणत्याही भेटीचा खर्च हा, कर्जदाराद्वारे/एकाधिक कर्जदारांद्वारे उचलला जाईल.

#### 15.6 अधिसूचना

कर्जदार/एकाधिक कर्जदार, कर्जदात्याला दिवाळखोरीची कोणतीही संभाव्य घटना किंवा दिवाळखोरीची घटना (आणि त्यावर उपाय करण्यासाठी उचलली जाणारी पावले), त्या घटनेची जाणीव झाल्यावर त्वरित सूचित करेल.

#### 16. सामान्य उपक्रम

##### 16.1 अधिकृतता

कर्जदारांनी त्वरित:

(a) पूर्ण शक्ती आणि प्रभाव राखण्यासाठी आवश्यक असलेले सर्व प्राप्त करावे, त्यांचे पालन करा आणि पार पाडावे; आणि

(b) कर्जदात्याला,

(आरबीआयच्या कोणत्याही मंजूरीसह, जर असेल तर, पण त्यापुरती मर्यादित नसलेली वित्तपुरवठा दस्तऐवजांतर्गत त्याच्या जबाबदाऱ्या पार पाडण्यासाठी आणि कोणत्याही वित्तपुरवठा दस्तऐवजाच्या पुराव्यामध्ये कायदेशीरता, वैधता, अंमलबजावणीक्षमता किंवा स्वीकारार्हता सुनिश्चित करण्यासाठी भारताच्या कोणत्याही कायदांतर्गत किंवा नियमनाखाली आवश्यक असलेली कोणतीही अधिकृतता) प्रदान करावी.

##### 16.2 लागू कायदांचे पालन

कर्जदार/एकाधिक कर्जदार सर्व बाबतीत अशा सर्व लागू कायदांचे पालन करेल ज्यांच्या ते अधीन असतील

आणि नेहमीच त्याचे व्यवहार कायदेशीर रीतीने चालू ठेवतील आणि चालवतील.

रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडियाच्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार ग्राहकांच्या तक्रारींचे निराकरण करण्यासाठी कर्जदात्याकडे तक्रार निवारण यंत्रणा (जीआरएम-GRM) स्थापित आहे. जीआरएम हे, कर्जदात्याच्या योग्य आचरण संहिता (कोड) अंतर्गत सेट करण्यात आले आहे, जे कर्जदात्याच्या वेबसाइटवर प्रदर्शित केले जाते आणि त्याची लिंक खालीलप्रमाणे आहे: [www.auxilo.com/customer-grievances](http://www.auxilo.com/customer-grievances). रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडियाच्या मार्गदर्शक तत्वांचे कोड हे, वेळोवेळी अद्ययावत/दुरुस्तीच्या अधीन आहेत.

ग्राहकांच्या तक्रारींचे वेळेवर निराकरण केले जाईल याची खात्री करण्यासाठी जीआरएममध्ये 3 स्तर असतात. ग्राहक, मदतकक्षाद्वारे तक्रार नोंदवू शकतो, ज्याचे निराकरण संहितेनुसार टर्नअराउंड वेळेत प्रदान केले जाईल; ग्राहक, तक्रारीची दखल न घेतल्यास, स्तर 2 वर तक्रार निवारण अधिकाऱ्याकडे तक्रार नोंदवू शकतो. एका महिन्याच्या कालावधीत तक्रारीचे निवारण न झाल्यास, ग्राहक भारतीय रिझर्व्ह बँकेकडे दाद मागू शकतो.

### 16.3 उद्देश

कर्जदार/एकाधिक कर्जदार, कर्जाच्या अंतर्गत घेतलेल्या सर्व रकमा केवळ 'उद्देशा'साठी लागू करतील.

### 16.4 देयके आणि अनुपालन

कर्जदार/एकाधिक कर्जदार, मुदतपूर्तीच्या वेळी किंवा त्यापूर्वी, लागू कायद्यांतर्गत कर्जदाराद्वारे देय असलेले कर, ड्युटी आणि फी यासह परंतु मर्यादित, त्यांच्या सर्व जबाबदाऱ्या आणि दायित्वे भरतील आणि पूर्ण करतील आणि सर्व वर्तमान आणि भविष्यातील दावे, आकारणी किंवा दायित्वे (श्रम, सेवा, साहित्य आणि पुरवठ्यांसह) भरतील.

### 16.5 दायित्वांचे उल्लंघन

कोणत्याही आर्थिक दस्तऐवजांतर्गत त्यांच्या जबाबदाऱ्या पार पाडण्यात व्यत्यय आणणाऱ्या किंवा धोक्यात आणणाऱ्या किंवा त्यामध्ये व्यत्यय आणण्याची शक्यता असलेल्या कोणत्याही स्थितीची माहिती, कर्जदार/एकाधिक कर्जदार, कर्जदात्याला तात्काळ माहिती देईल.

### 16.6 समान दर्जाची श्रेणी (परी पासू रँकिंग)

कर्जदाराने/कर्जदारांनी हे सुनिश्चित केले पाहिजे की, कर्जदाराची देय दायित्वे आणि कर्जदाराच्या विरुद्ध कर्जदात्याचे दावे हे, आर्थिक दस्तऐवजांच्या श्रेणीखाली आहेत आणि कर्जदाराच्या इतर सर्व असुरक्षित आणि तारण दस्तऐवज आणि/किंवा कायद्याने अनिवार्यपणे प्राधान्य दिलेल्या जबाबदाऱ्यांसाठी प्रदान केलेल्याशिवाय, असुरक्षित कर्जदारांच्या दाव्यांसह किमान समान दर्जाची श्रेणी (परी पासू रँकिंग) करणे सुरू राहतात.

### 16.7 पुढील आश्वासन

कर्जदाता/एकाधिक कर्जदार वेळोवेळी, कर्जदात्याच्या विनंतीनुसार, अशी सर्व कृत्ये करेल किंवा त्यांची

साध्यता करेल आणि प्रत्येक वित्तपुरवठा दस्तऐवजांना पूर्ण प्रभाव देण्यासाठी किंवा कर्जदात्याला कोणत्याही वित्तपुरवठा दस्तऐवजांमध्ये कर्जदात्याला प्रदान केलेले किंवा प्रदान करणे अपेक्षित असलेले सर्व हक्क, अधिकार आणि उपायांचा पूर्ण लाभ मिळवून देण्यासाठी कर्जदाता वाजवीपणे आवश्यक समजेल अशा सर्व कागदपत्रांचे निष्पादन किंवा साध्यता करेल.

#### 16.8 समझोता (सहमती)

कर्जदार/एकाधिक कर्जदार, कोणत्याही प्रस्तावित समझोत्याला, ठरावाला सहमती देणार नाही, अधिकृत करणार नाही किंवा अन्य प्रकारे संमती देणार नाही किंवा ज्याचा कोणत्याही व्यक्तीशी इतर विवादाशी, ज्याचा कर्जदाराच्या मते भौतिक प्रतिकूल परिणाम होऊ शकतो त्याच्याशी समझोता करणार नाही.

#### 16.9 प्रकटीकरणाचे कलम

कर्जदार/एकाधिक कर्जदार खालीलप्रमाणे सहमती देतात, वचन देतात आणि पुष्टी करतात:

- 16.9.1 कर्जदार/कर्जदारांना हे समजते की, कर्जदार/कर्जदारांना कर्ज मंजूर करणे आणि/किंवा कर्ज देणे सुरू ठेवण्याशी संबंधित पूर्वअट म्हणून, कर्जदाराने/कर्जदारांनी घेतलेल्या/घेतल्या जाण्याच्या कर्जाची माहिती आणि माहिती कर्जदाराद्वारे/कर्जदारांद्वारे उघड करण्यासाठी कर्जदाराच्या संमतीची आवश्यकता आहे.
- 16.9.2 त्यानुसार, कर्जदार/एकाधिक कर्जदार याद्वारे कर्जदात्याकडून कर्जदात्याच्या/कर्जदात्यांच्या संबंधित सर्व किंवा अशी कोणतीही माहिती आणि/किंवा कर्जदाराने घेतलेल्या/ध्यावयाच्या कर्जाशी संबंधित माहितीच्या माहितीच्या प्रकटीकरणास आणि/किंवा कर्जदाराला योग्य आणि आवश्यक वाटेल अशा कर्जदारांच्या दायित्वाची पूर्तता करण्यात डिफॉल्ट, जर असेल तर, क्रेडिट माहिती कंपनी, न्यायपालिका, बँका, वित्तीय संस्था, सीईआरएसएआय, सीकेवायसी, एनईएलएल, एनएसडीएल, इन्कम टॅक्स इ., इतर कोणतेही प्राधिकरण किंवा कोणतेही वैधानिक प्राधिकरण आणि आरबीआय/राज्य किंवा केंद्र सरकारद्वारे अधिकृत केलेली इतर कोणतीही संस्था यांना कबुली देतात आणि संमती देतात.
- 16.9.3 कर्जदार/एकाधिक कर्जदार घोषित करतात की, कर्जदाराने/कर्जदारांनी कर्जदात्याला दिलेली माहिती आणि माहिती खरा आणि योग्य आहे.
- 16.9.4 कर्जदार/एकाधिक कर्जदार ही देखील हमी देतात की:
  - (a) क्रेडिट इन्फर्मेशन कंपनी आणि इतर कोणतीही अधिकृत एजन्सी त्यांना योग्य वाटेल त्या पद्धतीने कर्जदात्याने उघड केलेली माहिती आणि माहिती वापरू शकतात, त्यावर प्रक्रिया करू शकतात; आणि
  - (b) क्रेडिट इन्फर्मेशन कंपनी आणि अशा प्रकारे अधिकृत केलेली इतर कोणतीही संस्था, बँक (बँका), वित्तीय संस्था (एकाधिक संस्था), आणि इतर पत अनुदानकर्ते किंवा नोंदणीकृत वापरकर्त्यांना विचारार्थ, प्रक्रिया केलेली माहिती आणि उघड केलेली माहिती किंवा त्यांनी तयार केलेली उत्पादने सादर करू शकतात.
- 16.9.5 शैक्षणिक मंडळे, शैक्षणिक संस्था, विद्यापीठे आणि इतर प्राधिकरणांकडे उपलब्ध असलेली माहिती पाहण्यासह, कर्जदार/एकाधिक कर्जदार, कर्जदाराची/कर्जदारांची पार्श्वभूमी तपासण्यासाठी आणि 'तुमच्या ग्राहकास जाणून घ्या' अशी माहिती जाणून घेण्यासाठी देखील कर्जदात्याला अधिकृत करतात आणि संमती

देतात.

- 16.9.6 कर्जदात्याने दिलेल्या कर्जाची एक पूर्व शर्त म्हणून कर्जदार सहमत आहेत की, देय दिनांकाला कर्ज किंवा त्यावरील व्याजाची परतफेड करण्यात कोणतीही चूक झाल्यास, कर्जदाता आणि/किंवा आरबीआय यांना यांना त्यांच्या पूर्ण विवेकबुद्धीनुसार योग्य वाटेल अशा रीतीने आणि अशा माध्यमाद्वारे कर्जदारांचे नाव आणि फोटो थकीत/दिवाळखोर म्हणून जाहीर करणे किंवा प्रकाशित करण्यासाठी अपात्र अधिकार (अनक्रॉलिफाइड राईट) असेल.
- 16.9.7 या कराराच्या तरतुदींच्या अधीन राहून, पक्षांद्वारे आर्थिक दस्तऐवज आणि येथे दिलेली कोणतीही दस्तऐवज किंवा लेखी माहिती गोपनीय ठेवली जाईल आणि इतर पक्षाच्या संमतीशिवाय कोणत्याही व्यक्तीला ते उघड करणार नाहीत किंवा उघड करण्यास कारणीभूत ठरणार नाहीत. तथापि, कर्जदाता अशी माहिती पुढील व्यक्तींकडे उघड करू शकतो:
- (a) वित्तपुरवठा दस्तऐवजांमध्ये कर्जदात्याचे संपूर्ण किंवा अंशिक हितसंबंधांचे संभाव्य हस्तांतरित व्यक्ती (किंवा असे कोणतेही संभाव्य हस्तांतरित व्यक्तीचे सल्लागार, विमा दलाल, गुंतवणूक बँकर्स, लेखा परीक्षक किंवा लेखापाल); आणि/किंवा
  - (b) त्याचे सल्लागार, विमा दलाल, संलग्न, विक्रेते, गुंतवणूक बँकर, लेखा परीक्षक किंवा लेखापाल, वित्तपुरवठादार, संभाव्य वित्तपुरवठादार, भागधारक, संभाव्य भागधारक आणि इतर व्यावसायिक सल्लागार.
- 16.9.8 कर्जदाराला या बाबीची जाण आहे की, कर्जदाता आणि/किंवा त्याचा तृतीय पक्ष, वेळोवेळी आवश्यक आणि लागू असल्याप्रमाणे, कर्जदात्याच्या क्रेडिट माहितीच्या संदर्भात अद्ययावत, सुधारित, संबंधित जोडणी किंवा हटवण्याचा तसेच कर्जदाराचा क्रेडिट इतिहास किंवा क्रेडिट माहिती तयार, डाउनलोड करण्यास आणि अहवाल देण्यास पात्र आहे.
- कर्जदाराला समजते की कर्जदाता, त्याचा तृतीय पक्ष, वैधानिक प्राधिकरण, कर्ज माहिती किंवा या करारांतर्गत कोणत्याही विषयाशी संबंधित कर्जदाराला लघु संदेश सेवा (एसएमएस) कुरिअर, इलेक्ट्रॉनिक मेल, ईमेल, नोंदणीकृत किंवा प्रमाणित मेल पाठविण्यास आणि प्राप्त करण्यास पात्र असेल.
- 16.10 इतर उपक्रम**
- 16.10.1 कर्जदारांनी कर्जदात्याच्या पूर्वपरवानगीशिवाय इतर कोणतेही आर्थिक सहाय्य मिळवू नये ज्यामध्ये कर्जदारांनी त्यांच्या उत्पन्नाच्या स्त्रोतांमधून/पगारातून परतफेड करणे समाविष्ट असेल, जेणेकरून कर्जदाराकडून घेतलेल्या आर्थिक सहाय्यासाठी पैसे भरण्यात अडथळा येईल. कर्जदार सहमत आहेत की, कर्जदारांनी अगोदरच अशी कोणतीही कर्जाची रक्कम या करारांतर्गत कर्ज मंजूर होण्यापूर्वी किंवा नंतर घेतली आहे किंवा त्यानंतर ही बाब कर्जदात्याच्या निदर्शनास आल्यास, विद्यार्थ्याने त्याबद्दल ताबडतोब कर्जदात्याला सूचित केले पाहिजे. अशा घटनेत कर्जदात्याला या करारांतर्गत कर्ज मंजूर करण्याच्या किंवा वाटप करण्याच्या निर्णयाचे पुनरावलोकन करण्याचा अधिकार राखून ठेवला जातो.
- 16.10.2 कर्जदार/चे मान्य करतात की जर विद्यार्थ्याला कर्जदाराची चूक, निष्काळजीपणा, गैरवर्तन किंवा अन्य

कारणास्तव किंवा देवाच्या कृत्यामुळे किंवा अनपेक्षित परिस्थितीमुळे किंवा आणि अभ्यास सुरू ठेवण्यास असमर्थता या कोणत्याही कारणास्तव अभ्यासक्रम सोडावा लागला तर, कर्जदात्याने मागणी केल्यावर, संपूर्ण थकबाकीची परतफेड कर्जदाराकडून/कर्जदारांकडून केली जाईल.

- 16.10.3 या करारांतर्गत कर्जाच्या अस्तित्वादरम्यान विद्यार्थ्याने कर्जदात्याच्या पूर्वपरवानगीशिवाय कोणतेही आर्थिक जबाबदारी किंवा आर्थिक दायित्व स्वीकारू नये. विद्यार्थ्याच्या चारित्र्य आणि वागणुकीसह विद्यार्थ्याच्या अभ्यासातील विद्यार्थ्याच्या प्रगतीबद्दल तपशील मिळविण्याचा अधिकार कर्जदात्याने राखून ठेवला आहे.
- 16.10.4 विद्यार्थी, कर्जदाराच्या पूर्व संमतीशिवाय, विद्यार्थ्याच्या अर्जात नमूद केल्याप्रमाणे विद्यार्थ्याच्या अभ्यासाचा, अभ्यासाचे ठिकाण किंवा संस्थेचा अभ्यासक्रम बदलू शकणार नाही. अशा घटनेत, कर्जदात्याने मंजूरी मागे घेण्याचा आणि पैसे देण्याची मागणी करण्याचा अधिकार राखून ठेवला आहे.
- 16.10.5 विद्यार्थ्याचा अभ्यास पूर्ण झाल्यानंतर, फायदेशीर रोजगार सुरक्षित करणे ही विद्यार्थ्याची जबाबदारी असेल आणि असा रोजगार सुरक्षित केल्यावर लगेचच कर्जदात्याला अशा रोजगाराची आणि तिथून मिळणाऱ्या उत्पन्नाची संपूर्ण माहिती द्यावी.
- 16.10.6 विद्यार्थी, भविष्यातील नियोक्त्याकडून कर्जदाराच्या थकबाकीच्या मर्यादेपर्यंत विद्यार्थी संपूर्ण आणि पूर्णपणे भविष्यातील मासिक वेतन हस्तांतरित आणि नियुक्त करण्याची हमी देतो, या करारांतर्गत कर्जदाराच्या थकबाकीच्या रकमेची भरपाई करण्यासाठी कर्जदाता विद्यार्थ्याकडून मागणी करण्याचा अधिकार राखून ठेवतो. विद्यार्थ्याने उक्त नियोक्त्याला कळवावे की विद्यार्थ्याने या करारांतर्गत कर्जाची परतफेड करण्यासाठी, कर्जदात्याच्या नावे हे मासिक वेतन संपूर्ण आणि पूर्णपणे हस्तांतरित केला आहे आणि नियुक्त केला आहे. भविष्यात कोणतेही मासिक वेतन थेट विद्यार्थ्याला दिला जात असल्यास, विद्यार्थ्याने तो कर्जदाराच्या विश्वासात ठेवला पाहिजे. कर्जदात्याने उक्त नियोक्त्याशी थेट संवाद साधण्याचा आणि देयकाची मागणी करण्याचा अधिकार राखून ठेवला आहे.
- 16.10.7 कर्जदार याद्वारे कर्जदाराला त्यांच्या सध्याच्या किंवा भविष्यातील नियोक्त्यांशी किंवा कर्जदाराच्या भविष्यातील पगाराची किंवा उत्पन्नाची किंवा पावत्यांची परतफेड करण्यासाठी जबाबदार असलेल्या प्राधिकरणाशी संपर्क साधण्यास किंवा संवाद साधण्यास आणि त्या संदर्भात सूचना जारी करण्यास आणि अशा सर्व कृत्ये, करार आणि गोष्टी करण्यासाठी आणि वेळोवेळी आवश्यक असलेल्या सर्व कागदपत्रे, हस्तांतरण, असाइनमेंट अंमलात आणण्यासाठी कर्जदात्याला त्यांचा वकील म्हणून नियुक्त करण्यास अपरिवर्तनीयपणे अधिकृत करतात.
- 16.10.8 जर विद्यार्थ्याने भारतात उच्च शिक्षण घेतले असेल आणि पुढील शिक्षणासाठी किंवा नोकरीसाठी त्याची परदेशात जाण्याची इच्छा असेल तर, विद्यार्थ्याने कर्जदात्याला ताबडतोब कळवावे आणि त्यानंतर कर्जदाता ठरवू शकतो की, विद्यार्थ्याने देश सोडण्यापूर्वी थकबाकीची पूर्ण परतफेड करावी किंवा सुधारित नियम व अटीवर कर्ज चालू ठेवायचे.
- 16.10.9 या कराराच्या अंमलबजावणीच्या वेळी विद्यार्थी अल्पवयीन असल्यास, विद्यार्थ्याने सहमती दर्शवली आहे की वयाची पूर्णता पूर्ण झाल्यावर, विद्यार्थी या करारामध्ये समाविष्ट असलेल्या सर्व नियम व अटींना मान्यता देईल. विद्यार्थ्याने सज्जानावस्था प्राप्त केल्यानंतर हा करार मंजूर केला आहे याची खात्री करण्यासाठी सह-कर्जदार

अशी सर्व पावले उचलण्याची हमी देतात.

16.10.10 परदेशातील विद्यापीठांच्या संदर्भात केलेले वाटप हे, परकीय चलन नियमांच्या किंवा इतर लागू नियमांच्या अधीन केले जाईल आणि कर्जदार/एकाधिक कर्जदार, आरबीआयने विहित केलेल्या सर्व आवश्यकतांचे पालन करतील आणि कर्जदात्यास अशा अनुपालनाच्या संबंधात सहाय्यक कागदपत्रे प्रदान करतील.

16.10.11 कर्जासाठी हमीदार किंवा सह-कर्जदाराचा मृत्यू झाल्यास (जर कर्जाच्या जबाबदाऱ्या तिसऱ्या पक्षाकडून हमी दिल्या गेल्या असतील), तर कर्जदारांना, कर्जदात्याला स्वीकार्य अशा योग्य बदली हमीदार/सह-कर्जदाराची व्यवस्था करणे बंधनकारक असेल आणि अशा गॅरंटर/सह-कर्जदाराला नवीन हमी करार/सह-कर्जदार आणि अशा इतर कागदपत्रांची अंमलबजावणी करण्यास प्रवृत्त करावे लागेल, जे कर्जदाराला समाधानकारक स्वरूपात आवश्यक असतील. या कलमाच्या अंतर्गत कर्जदात्याचे अधिकार हे, कलम 17.1 अंतर्गत सह-कर्जदाराच्या मृत्यूला दिवाळखोरीची घटना मानण्याच्या कर्जदात्याच्या अधिकाराच्या अधीन असतील.

#### 16.11 सेट ऑफ आणि धारणाधिकार

16.11.1 कर्जदाराच्या कोणत्याही खात्यांमध्ये, कर्जदाराच्या/ त्यांच्या विश्वस्तांच्या किंवा एजंटच्या नियंत्रणाखाली असलेली दस्तऐवज, कृत्ये आणि मालमत्ता (सुरक्षेच्या मार्गाने किंवा अन्यथा कर्जदारांनी केलेल्या/ कोणत्याही क्षमतेने केलेल्या करारानुसार असोत) ठेवलेल्या/शिल्लक ठेवीवर, कोणत्याही प्रकारच्या आणि स्वरूपाच्या (मुदतबंद ठेव रक्कमसह) आणि कर्जदाराने विस्तारित केलेल्या आणि/किंवा कर्जदारांनी वापरलेल्या आणि/किंवा कर्जदारांना कर्जदात्याने कर्जदारांना दिलेल्या इतर कोणत्याही सुविधांचा परिणाम म्हणून उद्भवणाऱ्या कर्जदाराच्या कोणत्याही सेवांचा परिणाम म्हणून उद्भवणाऱ्या सर्व थकीत रकमांच्या मर्यादित सेट-ऑफ/नेट ऑफ करण्याचा, अधिकार कर्जदात्याला असेल. कर्जदार उपरोक्त मालमत्तेवर कर्जदात्याला उपलब्ध असलेला धारणाधिकार देखील लक्षात घेतात.

16.11.2 या करारामध्ये समाविष्ट असलेल्या कोणत्याही गोष्टीव्यतिरिक्त, कर्जदारांनी कर्जावरील देय हप्ते भरण्यात चूक केली तर, कर्जदार, त्याच्या विवेकबुद्धीनुसार आणि सामान्य धारणाधिकाराचा वापर करून, योग्य (कर्जदारांच्या संमतीशिवाय देखील) कर्जदाराला नियुक्त केलेल्या जीवन विमा पॉलिसीच्या कोणत्याही ठेवी आणि/किंवा सहाय्यक बेनिफिटची रक्कम, थकबाकीचे समाधान करण्यासाठी कर्जदारांच्या क्रेडीटवर अवलंबून असते.

#### 17. थकीत/दिवाळखोरीच्या घटना

या कलमामध्ये नमूद केलेली प्रत्येक घटना किंवा परिस्थिती, वैयक्तिकरित्या किंवा एकत्रितपणे, दिवाळखोरीची घटना आहे.

17.1 कोणत्याही कर्जदाराचा/एकाधिक कर्जदारांचा मृत्यू;

17.2 कर्जाचा किंवा त्याच्या कोणत्याही भागाचा येथे विनिर्दिष्ट उद्देशाव्यतिरिक्त इतर कोणत्याही कारणासाठी वापर करणे किंवा कर्जदार/एकाधिक कर्जदार, कर्जादात्याला कर्जाच्या अंतिम वापराचा पुरावा प्रदान न करू शकणे.

17.3 **पैसे न भरणे (नॉन-पेमेंट)**

कर्जदार/एकाधिक कर्जदार, संबंधित देय दिनांकाला किंवा वित्तपुरवठा दस्तऐवजाच्या अनुषंगाने देय असलेली इतर कोणतीही रक्कम, वित्तपुरवठा दस्तऐवजात प्रदान केलेल्या ठिकाणी आणि पद्धतीने देत नाही.

17.4 **इतर दायित्वे**

कर्जदार/एकाधिक कर्जदार, वित्तपुरवठा दस्तऐवजांच्या कोणत्याही तरतुदी, प्रतिनिधित्व, हमी, करार आणि दायित्वांचे पालन करत नाही.

17.5 **विपर्यास (मिसरिप्रेझेंटेशन)**

वित्तपुरवठा दस्तऐवजांमध्ये किंवा कर्जदाराच्या/एकाधिक कर्जदारांच्या वतीने किंवा कोणत्याही वित्त पुरवठा दस्तऐवजाच्या अंतर्गत किंवा त्या संबंधात केलेला किंवा केला गेल्याचा समजलेला विपर्यास किंवा विधान हे, जेव्हा केले जाते किंवा केले गेल्याचे मानले जाते किंवा त्याची पुनरावृत्ती केली जाते, तेव्हा ते कोणत्याही बाबतीत चुकीचे किंवा दिशाभूल करणारे आहे किंवा असल्याचे सिद्ध होते.

17.6 **क्रॉस दिवाळखोरी**

17.6.1 कर्जदाराने/कर्जदारांनी कोणत्याही पक्षाकडून घेतलेले कोणतेही कर्ज देय असताना भरले जात नाही किंवा मूळ लागू असलेल्या वाढीव कालावधीत भरले जात नाही.

17.6.2 कर्जदाराने/कर्जदारांनी कोणत्याही पक्षाकडून घेतलेले कोणतेही कर्ज, डिफॉल्टच्या घटनेमुळे (कोणत्याही प्रकारे वर्णन करण्यात आलेले) त्याच्या निर्दिष्ट मुदतपूर्तीपूर्वी देय असल्याचे घोषित केले जाते किंवा ते अन्य प्रकारे देय होते.

17.6.3 कर्जदाराचा/कर्जदारांचा कोणताही धनको, दिवाळखोरीच्या घटनेच्या (कोणत्याही प्रकारे वर्णन करण्यात आलेले) परिणामी कर्जदाराचे/कर्जदारांचे कोणतेही कर्ज हे, त्याच्या निर्दिष्ट मुदतपूर्तीपूर्वी थकीत आणि देय घोषित करण्याचा हक्कदार बनतो.

17.7 **दिवाळखोरी**

17.7.1 कर्जदार/एकाधिक कर्जदार, कर्जदाराची/कर्जदारांची कर्जे थकीत झाल्यानंतर ते फेडण्यास असमर्थ असल्याचे मानले जाते किंवा समजले जाते, त्यांच्या कोणत्याही कर्जाची देयके देण्यास स्थगिती देतात किंवा, वास्तविक किंवा अपेक्षित आर्थिक अडचणींमुळे, कर्जाची पुनर्रचना करण्याच्या दृष्टीकोनातून त्यांच्या एका किंवा अधिक कर्जदात्यांशी वाटाघाटी सुरू करतात.

17.7.2 कर्जदाराच्या/कर्जदारांच्या मालमत्तेचे मूल्य हे, कर्जदाराच्या दायित्वापेक्षा कमी आहे (आकस्मिक आणि संभाव्य दायित्वे लक्षात घेऊन).

17.7.3 कर्जदाराच्या/कर्जदारांच्या कोणत्याही कर्जाच्या संदर्भात अधिस्थगन (मोरेटोरियम) घोषित केले जाते.

17.7.4 वेळोवेळी सुधारित केल्यानुसार, नादारी आणि दिवाळखोरी संहिता, 2016 अंतर्गत कर्जदाराकडून अर्ज केला जातो किंवा कोणतीही सूचना प्राप्त केली जाते.

## 17.8 दिवाळखोरीची कार्यवाही

खालील बाबींच्या संदर्भात कोणतीही कॉर्पोरेट कारवाई, कायदेशीर कार्यवाही किंवा इतर कोणतीही प्रक्रिया केली जाते किंवा पाऊल उचलले जाते:

17.8.1 कर्जदाराच्या/कर्जदारांच्या देयकांचे निलंबन, कोणत्याही कर्जाचे अधिस्थगन, समाप्ती, विघटन, प्रशासन किंवा पुनर्रचना (ऐच्छिक व्यवस्था, व्यवस्थेची योजना किंवा अन्य प्रकारे);

17.8.2 कर्जदाराच्या/कर्जदारांच्या किंवा त्यांच्या कोणत्याही वर्गाच्या कोणत्याही धनकोसोबत रचना, तडजोड, अभिहस्तांकन (असाइनमेंट) किंवा व्यवस्था;

17.8.3 कर्जदाराच्या/कर्जदारांच्या किंवा कर्जदाराच्या कोणत्याही मालमत्तेच्या संदर्भात लिक्विडेटर, प्राप्तकर्ता, प्रशासक, प्रशासकीय प्राप्तकर्ता, अनिवार्य व्यवस्थापक, तात्पुरते पर्यवेक्षक किंवा इतर तत्सम अधिकाऱ्याची नियुक्ती; किंवा

17.8.4 कर्जदाराच्या कोणत्याही मालमत्तेवर कोणत्याही तारणाची अंमलबजावणी किंवा कोणत्याही अधिकारक्षेत्रात कोणतीही समान प्रक्रिया किंवा पाऊल उचलले जाते.

## 17.9 वित्तपुरवठा दस्तऐवजांची समाप्ती किंवा विराम

वित्तपुरवठा दस्तऐवजांपैकी कोणतेही:

17.9.1 अस्तित्वात, वैध, प्रभावी किंवा अंमलात आणण्यायोग्य न राहणे (किंवा कर्जदाराने/एकाधिक कर्जदारांनी अस्तित्वात नसल्याचा किंवा अवैध, अप्रभावी किंवा लागू करण्यायोग्य नसल्याचा दावा केला आहे);

17.9.2 त्या वित्तपुरवठा दस्तऐवजाच्या अटीनुसार नसलेल्या पद्धतीने संपुष्टात आणणे

## 17.10 खटला

कोणतीही कारवाई, लवाद, प्रशासकीय, सरकारी, नियामक किंवा इतर तपास, कार्यवाही किंवा खटले कर्जदाराच्या/कर्जदारांच्या किंवा कर्जदाराच्या कोणत्याही मालमत्तेविरुद्ध सुरू केले जातात किंवा धमकावले जातात, ज्याचा भौतिक प्रतिकूल परिणाम होण्याची वाजवी अपेक्षा आहे किंवा असू शकते.

## 17.11 अधिकृतता

17.11.1 कर्जदार/एकाधिक पक्षकार, ते पक्ष असलेल्या वित्तपुरवठा दस्तऐवजांची अंमलबजावणी, वितरण, कामगिरी आणि अंमलबजावणी यासह कोणत्याही अधिकृततेसह कोणत्याही बाबतीत प्राप्तता, नूतनीकरण, देखभाल किंवा पालन करण्यात अयशस्वी ठरतात.

17.11.2 अशी कोणतीही अधिकृतता रद्द केली जाते, संपुष्टात येते, निलंबित केली जाते, सुधारित केली जाते किंवा रोखली जाते किंवा अवैध असल्याचे निश्चित केले जाते किंवा ती पूर्ण शक्ती आणि प्रभावाने थांबवली जाईल.

## 17.12 भौतिक प्रतिकूल परिणाम

कर्जदात्याच्या वाजवी मतानुसार, भौतिक प्रतिकूल परिणाम होतो किंवा होण्याची शक्यता असते.

17.13 जर सदर कर्जासाठी कर्जदात्याला प्रदान केलेल्या तारणाचे मूल्य इतके घसरत असेल की, कर्जदात्याच्या मते, कर्जदात्याचे समाधान होईल अशा प्रकारे ते दिले जावे असे आवाहन करूनही, कर्जदात्याद्वारे विहित कालावधीमध्ये असे तारण दिले जात नाही;;

17.14 कर्जासाठी कर्जदात्याला प्रदान केलेले तारण आणि/किंवा अतिरिक्त तारण विकले गेले, त्याची विल्हेवाट लावली गेली, शुल्क आकारले गेले, भारित केले गेले किंवा वेगळे केले गेले;

17.15 कोणत्याही प्राधिकरणाने मालमत्ता जप्त करण्याचा आदेश दिल्यास ज्यावर किंवा ज्याच्या कोणत्याही भागावर तारण आणि/किंवा अतिरिक्त तारण तयार केले गेले आहे आणि/किंवा कर्जदारांकडून कोणतीही देय रक्कम वसूल करण्यासाठी प्रमाणपत्र कार्यवाही केली आहे किंवा सुरू केली आहे;

17.16 कर्जदारांपैकी कोणताही कर्जदार, कर्जदात्याकडून आवश्यक असल्याप्रमाणे तारण आणि/किंवा अतिरिक्त तारण तयार करण्यात अयशस्वी ठरतो;

17.17 कर्जदार विहित वेळेत अभ्यासक्रम पूर्ण करू शकत नाही;

17.18 कर्जदाराची अभ्यासक्रम प्रगती कर्जदात्याच्या एकट्याच्या मते असमाधानकारक आहे;

17.19 कर्जदार अभ्यासक्रम पूर्ण न करता शैक्षणिक संस्था सोडतो किंवा कर्जदाराचा प्रवेश किंवा व्हिसा रद्द केला जातो; आणि

17.20 मुदतीमध्ये कोणत्याही वेळी कर्जदात्याच्या अंतर्गत धोरणांनुसार, शैक्षणिक संस्था किंवा अभ्यासक्रम पूर्ण करत असलेल्या विद्यार्थी किमान पात्रता आवश्यकतांची पूर्तता करण्यात अयशस्वी ठरतो.

## 18. दिवाळखोरीच्या घटनेचे परिणाम

18.1 दिवाळखोरीची घटना घडल्यावर आणि त्यानंतर कोणत्याही वेळी, कर्जदार खालीलपैकी एक किंवा अधिक कृती करू शकतो:

- 18.1.1 कर्ज किंवा त्याचा कोणताही भाग रद्द करणे;
- 18.1.2 परतफेडीला जलद गतीने करणे आणि घोषित करणे की सर्व किंवा काही थकबाकी ताबडतोब थकीत आणि देय आहेत, त्यानंतर त्या त्वरित थकीत आणि देय होतील;
- 18.1.3 कोणत्याही किंवा उपलब्ध धनकोच्या प्रक्रियेसाठी खटला दाखल करणे आणि सुरक्षा दस्तऐवजांच्या अनुषंगाने तयार केलेल्या कोणत्याही तारणाची अंमलबजावणी करणे आणि असाइनमेंट, भाडेपट्टी किंवा रजा आणि परवाना किंवा विक्रीद्वारे तारण म्हणून प्रदान केलेल्या मालमत्तेचा ताबा घेणे किंवा हस्तांतरित करणे किंवा त्यांच्याशी व्यवहार करणे किंवा विल्हेवाट लावणे किंवा इतर कोणत्याही प्रकारे, आणि त्याच्या संदर्भात त्याचे सर्व किंवा कोणतेही अधिकार ते योग्य वाटेल अशा इतर पद्धतीने वापरणे;
- 18.1.4 तारण आणि/किंवा अतिरिक्त तारण अंमलात आणण्यायोग्य असल्याचे, आणि कर्जदात्याकडे, इतर गोष्टींबरोबरच, खालील अधिकार असतील असे घोषित करणे, म्हणजे:
- (a) तारणामध्ये आणि/किंवा अतिरिक्त तारणामध्ये समाविष्ट असलेल्या मालमत्ता बघणे आणि त्या ताब्यात घेणे; आणि/किंवा
  - (b) निर्माण करण्यात आलेल्या तारणांमध्ये समाविष्ट असलेल्या मालमत्तांचे, जर असतील तर, भाडेपट्टी, लीव्ह आणि परवाना, विक्री किंवा इतर मार्गाने हस्तांतरण करणे; आणि/किंवा
  - (c) मुदत ठेवी, जीवन विमा पॉलिसी, पोस्ट ऑफिस बचत, राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्र, किसान विकास पत्र किंवा इतर कोणत्याही स्वरूपाच्या मुदत ठेव योजना लिक्विडेट करणे.
- 18.1.5 वित्तपुरवठा दस्तऐवज आणि कायदानुसार कर्जदाराला उपलब्ध असलेल्या इतर अधिकारांचा वापर करणे;
- 18.1.6 रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया, सरकारी एजन्सी किंवा कोणतेही न्यायालय, संबंधित शैक्षणिक संस्था, विद्यापीठ, न्यायिक संस्था, अर्ध-न्यायिक संस्था किंवा अशा कोणत्याही व्यक्तीला, कर्जदाराचे आणि/किंवा कर्जदाराच्या/कर्जदारांच्या कोणत्याही संचालकाचे नाव, इतर कोणत्याही नियामक प्राधिकरणाला अशा रीतीने आणि माध्यमातून कळविणे किंवा प्रकाशित करणे, जसे कर्जदात्याला किंवा रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया किंवा क्रेडिट इन्फर्मेशन कंपनी यांना त्यांच्या संपूर्ण विवेकबुद्धीनुसार योग्य वाटेल.
- 18.2 कर्जदार/एकाधिक कर्जदार, दिवाळखोरीच्या कालावधीसाठी व्याज दरापेक्षा दिवाळखोरी दंडात्मक शुल्क दराने अतिरिक्त दंडात्मक शुल्क भरेल.
- 18.3 वरील नमूद केलेल्या अधिकाराच्या/अधिकारांच्या किंवा अन्य कोणत्याही अधिकाराच्या/अधिकारांच्या व्यतिरिक्त, ज्यासाठी कर्जदाता कोणत्याही वेळी पात्र असू शकतात, मग ते लागू कायदा, करार किंवा अन्य बाब लागू करून, कर्जदार कर्जदात्याला अधिकृत करतात:

- 18.3.1 कर्जदारांची सर्व किंवा कोणतीही खाती आणि दायित्वे कर्जदात्याच्या कोणत्याही शाखेसह किंवा अन्य कोणत्याही संस्थेस सुरक्षितताकरणाच्या उद्देशाने किंवा अन्य प्रकारे कोणत्याही वेळी एकत्रित किंवा दृढ करणे.
- 18.3.2 कर्जदात्याने कर्जदारांची धारण केलेली कोणतीही तारणे किंवा मालमत्ता सार्वजनिक किंवा खाजगी विक्री किंवा अभिहस्तांकन (असाइनमेंट)द्वारे किंवा अन्य कोणत्याही पद्धतीने कोणत्याही प्रकारची न्यायालयीन कार्यवाही न करता विकणे किंवा तिची विल्हेवाट लावणे आणि त्यातून मिळवलेल्या उत्पन्नातून अशा विक्री/हस्तांतरण/अभिहस्तांतरणाच्या संदर्भात खर्च आणि खर्चासह कर्जदाराकडून कर्जदात्याला थकबाकी असलेल्या एकूण रकमांसाठी राखून ठेवणे/विनियोग करणे.
- 18.4 या करारांतर्गत कर्जदात्याला उपलब्ध अधिकार असूनही, कर्जदात्याला थकीत/दिवाळखोरीच्या घटनेनंतर कर्जदात्याला कर्जदात्याकडून थकबाकीची पूर्वफेड करण्यासाठी मागणी करण्याचा अधिकार असेल, त्यानंतर ते त्वरित थकीत आणि देय होईल.
- 18.5 **कर्जदात्याला नोटीस**
- डिफॉल्टची कोणतीही संभाव्य घटना किंवा दिवाळखोरीची घटना घडल्यास, कर्जदार/एकाधिक कर्जदार, तत्काळ कर्जदात्यास अशा संभाव्य दिवाळखोरी घटनेचे किंवा दिवाळखोरीच्या घटनेचे स्वरूप निर्दिष्ट करून लेखी नोटीस देतील.
19. **नकारात्मक करार**
- जोपर्यंत कर्जदाता अन्य प्रकारे सहमत होत नाही तोपर्यंत:
- 19.1 कर्जदार, तारण किंवा त्याच्या कोणताही भाग म्हणून प्रदान केलेल्या मालमत्तेचा कोणत्याही ताब्यास गहाण ठेवणार नाही, भाडेपट्ट्याने देणार नाही, त्याचे समर्पण करणार नाही, किंवा त्याची अन्य प्रकारे विल्हेवाट लावणार नाही.
- 19.2 कर्जाच्या मुदतीदरम्यान कर्जदार कोणत्याही व्यक्तीशी, संस्थेशी किंवा स्थानिक/सरकारी संस्थेशी तारण म्हणून पुरविलेल्या मालमत्तेचा किंवा तिच्या कोणत्याही भागाचा वापर, ताबा किंवा विल्हेवाट लावण्यासाठी कोणताही करार आणि व्यवस्था करणार नाहीत.
- 19.3 कर्जदार, कर्जदात्याच्या पूर्व लेखी संमतीशिवाय या करारांतर्गत त्याचे कोणतेही अधिकार किंवा दायित्वे हस्तांतरित किंवा नियुक्त करणार नाहीत.
20. **नियुक्त्या आणि बदल्या**
- कर्जदाता कोणत्याही वेळी कर्ज किंवा त्याचा कोणताही भाग आणि/किंवा संपूर्णपणे किंवा वित्त पुरवठा दस्तऐवजांतर्गत अधिकार आणि/किंवा दायित्वे इतर कोणत्याही व्यक्तीला, बँक, वित्तीय संस्थांसह परंतु त्यापुरते मर्यादित नसलेल्या कोणत्याही व्यक्तीस कर्जदाराच्या/कर्जदारांच्या संमतीशिवाय किंवा कर्जदारावर/कर्जदारांवर कोणतेही अतिरिक्त दायित्व लादल्याशिवाय विशेष उद्देश वाहन किंवा ट्रस्ट (सुरक्षितीकरणाच्या उद्देशासह) नियुक्त,

हस्तांतरित किंवा नवीन करू शकतो.

कर्जदार, याद्वारे लागू कायदानुसार थकबाकी वसूल करण्याचा कर्जदात्याचा अधिकार मान्य करतो. कर्जदार कायद्यांतर्गत कर्जदाताच्या अधिकार, शक्ती आणि उपाय मान्य करतो आणि संमती देतो की, त्यांचा वापर कर्जदात्याद्वारे किंवा वसुली अधिकारीद्वारे केला जाऊ शकतो. कर्जाची रक्कम आणि किंवा करारांतर्गत देय असलेल्या इतर कोणत्याही थकबाकी रकमेची परतफेड करण्यास विलंब झाल्यास आणि/किंवा कोणत्याही तारणाची अंमलबजावणी करण्यासाठी कर्जदार वसुली अधिकार्यांना कर्जदात्याला योग्य वाटेल तशी सर्व कृत्ये, करार, बाबी आणि त्याच्याशी संबंधित किंवा प्रासंगिक गोष्टी करण्याचा आणि अंमलात आणण्याचा प्रतिनिधित्व आणि अधिकार देऊ शकतो.

**21. सरफेसी (SARFAESI) कायदा, 2002चा वापर**

थकबाकीच्या वसुलीसाठी लागू कायदानुसार कर्जदारांविरुद्ध कारवाई करण्याच्या कर्जदात्याच्या अधिकाराचा पूर्वग्रह न ठेवता, कर्जदार याद्वारे संमती देतात की, कर्जदाता लागू कायद्याच्या अधीन राहून, सिक्युरिटीयझेशन अँड रिकन्स्ट्रक्शन ऑफ फायनान्शियल असेट्स अँड इनफोर्समेंट ऑफ सिक्युरिटी इंटरेस्ट अॅक्ट, 2002च्या तरतुदीनुसार थकबाकी वसूल करण्यासाठी, कर्ज आणि/किंवा तारणे नियुक्त करण्याचा हक्कदार असेल आणि कर्जदार त्या संबंधात होणारे सर्व किंमती, शुल्क आणि खर्च कर्जदात्याला देण्यास सहमत आहेत.

**22. कर्जदार नियुक्त करणार नाही**

कर्जदार/एकाधिक कर्जदार, या कराराच्या अंतर्गत किंवा इतर कोणत्याही वित्तपुरवठा दस्तऐवजांतर्गत कर्जदाराचे सर्व किंवा कोणतेही अधिकार, हक्क, स्वारस्ये आणि दायित्वे नियुक्त, हस्तांतरित, नवीन करणार नाहीत किंवा त्यांची अन्य प्रकारे विल्हेवाट लावणार नाहीत.

**23. विवाद निराकरण आणि अंमलबजावणी**

सुविधा करार आणि कोणत्याही वित्तपुरवठा दस्तऐवजामुळे किंवा त्यांच्या संबंधात पक्षांच्या दरम्यान कोणताही विवाद, विवाद किंवा दावा उद्भवल्यास, ज्यामध्ये उल्लंघन, समाप्ती किंवा त्याची अवैधता ("विवाद") समाविष्ट आहे, त्यास विवाद म्हणून संदर्भित केले जाईल आणि त्यास लवादाकडे संदर्भित केले जाईल आणि लवाद आणि त्यास, शेवटी, सामंजस्य कायदा, 1996 ("लवाद कायदा") नुसार लवादाद्वारे सोडवले जाईल. लवाद हा असा एकमेव मध्यस्थ असेल, जो पक्षांद्वारे परस्पर नियुक्त केला जाईल. लवादाचे आसन किंवा कायदेशीर ठिकाण मुंबई असेल आणि कोणताही निवाडा हा लवादाच्या जागेवर दिलेला निवाडा मानला जाईल. लवादाच्या कार्यवाहीमध्ये वापरली जाणारी भाषा इंग्रजी असेल.

वैकल्पिकरित्या, आणि येथे नमूद केलेल्या कर्जदात्याचे हक्क आणि उपाय यांचा पूर्वग्रह न ठेवता, कर्जदात्यास कर्जदारांद्वारे या करारामध्ये नमूद केलेल्या दिवाळखोरी आणि/किंवा अटी, शर्ती, करार आणि हमींच्या कोणत्याही घटनांसाठी, कर्जदात्याला कर्जदारांच्या विरुद्ध लागू कायद्याच्या इतर कोणत्याही लागू तरतुदीनुसार इतर कोणतेही योग्य उपाय लागू करण्याची संपूर्ण विवेकबुद्धी आणि/किंवा विशेष अधिकार असेल.

येथे समाविष्ट असलेल्या कोणत्याही गोष्टीचा अर्थ, कर्जदाराचे अधिकार आणि उपाय यांचे निर्मूलन करणे, मर्यादित करणे किंवा बेदखल करणे, आता किंवा भविष्यात उपलब्ध असल्यास कर्जदार, कर्जदाराचे प्रवर्तक, सुरक्षा प्रदाते आणि/किंवा जामीनदार, जर असेल तर आणि /किंवा इतर कोणतीही व्यक्ती, किंवा त्यांच्या संबंधित मालमत्तांपैकी कोणतीही, कोणत्याही लागू कायदानुसार/नियमांखाली आणि कर्जदात्याला अशा अधिकारांचा/उपायांचा वापर करण्याचा पूर्ण अधिकार असेल, मग ते कोणत्याही अन्य लवादाच्या किंवा इतर कार्यवाहीचा आरंभ, प्रलंबन किंवा सातत्य असले तरीही.

## 24. नानाविध

### 24.1 नियमन कायदा

हा करार आणि त्यातील पक्षांमधील संबंध याचा भारताच्या कायद्यांद्वारे अन्वय, अर्थ लावला जाईल आणि त्यांना नियंत्रित केले जाईल. कलम 23च्या तरतुदींच्या अधीन राहून, मुंबई येथील न्यायालयांना वित्तपुरवठा दस्तऐवजांपासून उद्भवणाऱ्या सर्व बाबींच्या संदर्भात विशेष अधिकार क्षेत्र असेल.

### 24.2 नोटीस

कर्जदात्याद्वारे कर्जदारांना वित्तपुरवठा दस्तऐवजांच्या अंतर्गत किंवा त्याच्या संदर्भात केलेले कोणतेही पत्रव्यवहार लेखी स्वरूपात केले जातील आणि अन्य प्रकारे सांगितल्याशिवाय, एकतर वैयक्तिकरित्या स्वःहस्ते किंवा लघु संदेश सेवा (एसएमएस) कुरिअर, इलेक्ट्रॉनिक मेल, ईमेल, नोंदणीकृत किंवा प्रमाणित मेल किंवा प्रतिकृती (फेसिमाइल)द्वारे पाठवले जातील. कर्जदार/एकाधिक कर्जदारांनी, कर्जदात्याकडे नोंदणीकृत कर्जदाराच्या/कर्जदारांच्या ईमेल पत्त्याद्वारे, टेलिफोनिक, संदेश आणि संबंधित सेवांद्वारे त्याच्याशी पत्रव्यवहार करण्यासाठी कर्जदात्यास अधिकृत केले. कर्जदाराशी/कर्जदारांशी पत्रव्यवहाराचा तपशील अनुसूची 2 मध्ये दिला आहे.

कर्जदात्याला पाठवलेले सर्व पत्रव्यवहार हे, कर्जदात्याच्या कर्ज कार्यालयाकडे किंवा करारात अन्य प्रकारे नमूद केल्याप्रमाणे पाठवले जातील.

कोणताही पक्ष कोणताही पर्यायी पत्ता किंवा फॅक्स क्रमांक किंवा विभाग किंवा अधिकारी देऊ शकतो कारण पक्ष इतर पक्षांना किमान पाच (5) व्यवसाय दिवसांच्या सूचनेद्वारे सूचित करू शकेल.

### 24.3 अप्रतिरोध्य शक्ती (फोर्स मॅज्यूर)

कर्जदात्याच्या वाजवी नियंत्रणाच्या पलीकडे असलेल्या कोणत्याही कृती, घटना किंवा परिस्थितीमुळे कर्जदाता करारांतर्गत त्याची कोणतीही जबाबदारी/जबाबदाऱ्या पूर्ण करू शकत नसल्यास, उपरोक्त कृती, घटना किंवा परिस्थिती चालू राहिल तोपर्यंत अशी जबाबदारी/जबाबदाऱ्या निलंबित राहतील.

### 24.4 वितरण (डिलिव्हरी)

अशा सर्व नोटीस आणि पत्रव्यवहार पुढील बाबतीत प्रभावी ठरतील: (i) फेसिमाइलद्वारे पाठविल्यास, (योग्य

फेसिमाइल नंबरवर पुष्टीकरण मिळाल्यावर) (ii) व्यक्तीद्वारे पाठवल्यावर, वितरीत झाल्यानंतर, (iii) कुरिअरद्वारे पाठविल्यास, (a) अंतर्देशीय वितरणासाठी रात्रभर कुरिअरमध्ये ठेव केल्यानंतर एक (1) व्यवसाय दिवस आणि (b) परदेशी वितरणासाठी आंतरराष्ट्रीय कुरिअरमध्ये जमा केल्यानंतर पाच (5) व्यवसाय दिवस आणि (iv) नोंदणीकृत पत्राद्वारे पाठविल्यास नोंदणीकृत पत्राद्वारे पाठविल्यास पोस्टच्या सामान्य पद्धतीने वास्तविक रीत्या वितरित केले जाईल किंवा नाही (v) ईमेलद्वारे पाठविल्यास, एकदा ते पाठवणाऱ्याच्या मेलबॉक्समधून बाहेर गेल्यानंतर.

#### 24.5 अंशिक अवैधता

कोणत्याही वेळी, या कराराची कोणतीही तरतूद कोणत्याही अधिकारक्षेत्राच्या कोणत्याही कायद्यांतर्गत कोणत्याही बाबतीत बेकायदेशीर, अवैध किंवा अंमलबजावणी करण्यायोग्य नसल्यास, उर्वरित तरतुदींची कायदेशीरता, वैधता किंवा अंमलबजावणी किंवा इतर कोणत्याही अधिकारक्षेत्राच्या कायद्यांतर्गत अशा तरतुदींची कायदेशीरता, वैधता किंवा अंमलबजावणी कोणत्याही प्रकारे प्रभावित किंवा बाधित होणार नाही.

#### 24.6 उपाय आणि माफी

या करारांतर्गत कर्जदाराच्या कोणत्याही अधिकाराचा किंवा उपायाचा वापर करण्यात अयशस्वी होणे किंवा त्याचा वापर करण्यात विलंब होणे ही, माफी म्हणून काम करणार नाही, किंवा कोणत्याही अधिकाराचा किंवा उपायाचा एक किंवा अंशिक वापर कोणत्याही पुढील किंवा इतर वापरास किंवा इतर कोणत्याही अधिकाराचा किंवा उपायाचा वापर करण्यास प्रतिबंध करणार नाही. या करारामध्ये प्रदान केलेले अधिकार आणि उपाय एकत्रित आहेत आणि कायद्याने प्रदान केलेल्या कोणत्याही अधिकार किंवा उपायांपासून वेगळे नाहीत.

#### 24.7 दुरुस्त्या आणि माफी

संबंधित पक्षाच्या अधिकृत प्रतिनिधीने लेखी स्वाक्षरी केल्याशिवाय, या करारांतर्गत कोणत्याही तरतुदीची किंवा अधिकाराची, उपायाची किंवा शक्तीची कोणतीही माफी प्रभावी होणार नाही. या करारातील कोणतीही दुरुस्ती ही, लेखी असेल आणि ती दोन्ही पक्षांद्वारे लेखी आणि अंमलात आणली जाईल. तथापि, असे असले तरी

तथापि, मागील बाब असूनही, कर्जदाराच्या विनंतीनुसार अनुसूची 2 मधील अटींमध्ये (कर्जाच्या रकमेत वाढ करण्याव्यतिरिक्त) कोणतेही बदल करणे आवश्यक असल्यास, अशा अटींमध्ये कर्जदाराच्या नोंदणीकृत ईमेल पत्त्यावर कर्जदाराच्या ई-मेलद्वारे पत्रव्यवहाराद्वारे सुधारणा केली जाईल.

#### 24.8 उत्तरजीविता कलम (सन्हायव्हल क्लॉज)

येथे समाविष्ट असलेल्या बाबी विरुद्ध काहीही असले तरी, नेहमीच्या समाप्तीनंतर टिकून राहणाऱ्या कराराच्या या तरतुदी ज्या, या कराराच्या समाप्तीपर्यंत टिकून राहतील.

#### 24.9 अधिकृतता

प्रत्येक कर्जदार हा, इतर कर्जदारांना कोणतेही कर्ज दस्तऐवज अंमलात आणणे, वाटपाची विनंती करणे, भविष्यातील

वाटपाचा/एकाधिक वाटप, पत्रव्यवहार करणे, कर्जाची रक्कम वाढवणे किंवा कमी करणे, आंशिक किंवा पूर्ण आगाऊ भरणा करणे यासाठी स्वतंत्रपणे अधिकृत करतो. कर्जदार या बाबीची हमी देतात की, त्यांच्यापैकी कोणत्याही एकाची कृती ही, इतर कर्जदारांना संयुक्तपणे आणि वेगवेगळ्या पद्धतीने बंधनकारक असेल.

#### 24.10 कराराची पूर्ण समज

कर्जदार सहमत आहेत की, त्यांनी करार वाचला आणि समजून घेतला आहे आणि जर कर्जदारांपैकी कोणीही अशिक्षित असेल आणि/किंवा इंग्रजी भाषा वाचू शकत नसेल, तर या कराराचे नियम आणि अटी वाचल्या गेल्या आहेत, अनुवादित केल्या आहेत आणि कर्जदाराला स्थानिक भाषेत तपशीलवार स्पष्ट केल्या आहेत.

#### 24.11 मंजूरी पत्र

मंजूरी पत्राच्या अटी या करारामध्ये अंतर्भूत केल्या गेल्या आहेत असे मानले जाईल.

#### 24.12 इलेक्ट्रॉनिक स्वाक्षरी

माहिती संरक्षण कायद्यांतर्गत, दोन पक्षांच्या दरम्यानच्या करारावरील इलेक्ट्रॉनिक स्वाक्षरी ही, अंमलबजावणीची वैध पद्धत मानली जाते. प्रत्येक पक्ष सहमत आहे की, हा करार आणि या संदर्भात वितरित केल्या जाणाऱ्या कोणत्याही वापर विनंत्या, मंजूरी पत्रे, नियम आणि अटी (एकत्रितपणे "दस्तऐवज") यासह इतर कोणत्याही कागदपत्रांवर डिजिटल स्वाक्षऱ्या, अधिकृत संदेशवहन पत्र्यांद्वारे, मोबाइल क्रमांक, आधार माहितीबेस किंवा माहिती संरक्षण कायद्यांतर्गत परवानगी किंवा स्वीकारल्या जाऊ शकणाऱ्या इतर माध्यमांद्वारे एक वेळ संकेतशब्द आधारित प्रमाणीकरणाद्वारे इलेक्ट्रॉनिक स्वाक्षरी केली जाऊ शकते आणि दस्तऐवजांवर दिसणारी कोणतीही इलेक्ट्रॉनिक स्वाक्षऱ्या वैधता, अंमलबजावणी आणि स्वीकारार्हतेच्या उद्देशाने हस्तलिखित स्वाक्षऱ्या सारख्याच आहेत. कर्जदार पुढे सहमती देतो, कबूल करतो आणि हमी देतो की:

- (a) कागदपत्रांवर करण्यात आलेली कोणतीही इलेक्ट्रॉनिक स्वाक्षरी ही कर्जदाराने केली आहे आणि माहिती संरक्षण कायद्यांतर्गत आवश्यकतेनुसार प्रमाणित केली आहे;
- (b) इलेक्ट्रॉनिक स्वाक्षरीच्या स्वरूपात प्रदान केलेल्या या दस्तऐवजांच्या संमतीमुळे कर्जदार कागदपत्रांच्या अंमलबजावणीच्या किंवा वैधतेबाबत कोणताही आक्षेप नोंदवणार नाही;
- (c) इलेक्ट्रॉनिक स्वाक्षरींचे प्रमाणीकरण हे, कर्जदार आणि प्रमाणीकरण उपकरणांद्वारे केले गेले आहे आणि त्याचे ईमेल पत्ते आणि मोबाइल क्रमांक, स्वाक्षरी करण्याच्या वेळी कर्जदाराच्या ताब्यात आणि नियंत्रणात होते आणि त्यात कोणत्याही तृतीय पक्षाद्वारे छेडछाड केलेली नाही;
- (d) कर्जदार, त्याची उपकरणाची सुरक्षा, संकेतशब्द, ईमेल पत्ते आणि मोबाइल नंबर यांचे संरक्षण, प्रमाणीकरण आणि इलेक्ट्रॉनिक स्वाक्षऱ्या करण्याच्या इतर पद्धतींच्या सुरक्षिततेसाठी पूर्णपणे जबाबदार आहे आणि कोणत्याही तृतीय पक्षाद्वारे वरीलपैकी कोणत्याही अनधिकृत वापरामुळे उद्भवणारे कोणतेही नुकसान, हानी, दावे, विवादांसाठी कर्जदार नेहमीच नुकसान भरपाई देईल;

- (e) कर्जदाराची तोतयागिरी करणाऱ्या कोणत्याही व्यक्तीने किंवा संस्थेने इलेक्ट्रॉनिक स्वाक्षरींशी छेडछाड केल्यामुळे किंवा स्वाक्षरी करण्याच्या कारणास्तव कर्जदार कागदपत्रांच्या वैधतेवर आणि अंमलबजावणीवर कोणताही आक्षेप, वाद उपस्थित करणार नाही;
- (f) कर्जदाराने वैयक्तिक माहिती आणि संवेदनशील आणि वैयक्तिक माहिती आणि माहितीच्या संरक्षणासंदर्भात कर्जदात्याने केलेल्या उपाययोजनांची योग्य चौकशी केली आहे आणि इलेक्ट्रॉनिक स्वाक्षऱ्या केल्या आहेत आणि कर्जदात्याने नियुक्त केलेल्या तांत्रिक पायाभूत सुविधांसह या संदर्भात कर्जदात्याने केलेल्या उपाययोजनांची पर्याप्तता आणि पुरेपण याबद्दल तो समाधानी आहे; आणि

कर्जदार, दस्तऐवजांच्या अंतर्गत सेवांचा लाभ घेण्यासाठी कर्जदात्याला त्याचा वैयक्तिक माहिती आणि संवेदनशील वैयक्तिक दिनांक आणि माहितीचे वितरण, वापर, संचयन आणि हस्तांतरण यासह दस्तऐवजांचे नियम आणि अटी पूर्णपणे जाणतो आणि समजून घेतो आणि अशा वैयक्तिक माहितीचा वापर आणि संवेदनशील वैयक्तिक माहिती आणि माहिती किंवा त्याचे स्टोरेज अधिकृत तृतीय पक्षांना हस्तांतरण करण्याच्या संदर्भात भविष्यात कोणतेही आक्षेप किंवा विवाद उपस्थित करणार नाही.

#### 24.13 समकक्ष

हा करार, डिजिटल स्वरूपात किंवा/आणि मूर्त स्वरूपात कोणत्याही संख्येच्या समकक्षांमध्ये अंमलात आणला जाऊ शकतो, ज्याचा तोच प्रभाव असेल जसे काही समकक्षांवरील स्वाक्षऱ्या या कराराच्या एकाच प्रतीवर होत्या. पोर्टेबल डॉक्युमेंट फॉर्मॅट (पी.डी.एफ.)मध्ये इलेक्ट्रॉनिक मेलद्वारे किंवा इतर कोणत्याही इलेक्ट्रॉनिक पद्धतीद्वारे निष्पादित समकक्षाचे वितरण (डिलिव्हरी) येथे मूळ स्वाक्षरी केलेल्या समकक्षाचे वितरण असेल.

#### अनुसूची 1

##### फी आणि शुल्क अनुसूची

| अनु. क्र. | सेवांची यादी                                               | तपशील                                                                                        |
|-----------|------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1         | प्रक्रिया शुल्क (पीएफ)                                     | मंजूर कर्जाच्या रकमेच्या 2% किंवा मंजुरी पत्रानुसार                                          |
| 2         | धनादेश/एनएसीएच/खंडावधि व्याज/समान मासिक हप्ता बाऊन्स शुल्क | रु. 400 अधिक लागू कर                                                                         |
| 3         | दिवाळखोरी दंडात्मक शुल्क (विलंबित हप्त्यावर)               | 18% प्रतिवर्ष अधिक लागू कर                                                                   |
| 4         | भरणापूर्व शुल्क                                            | निरंक                                                                                        |
| 5         | मालमत्तेची कायदेशीर आणि तांत्रिक पडताळणी शुल्क             | पीएफमध्ये समाविष्ट केलेल्या एका मालमत्तेसाठी आणि कर्जाच्या मुदतीदरम्यान तारण म्हणून दिलेल्या |

|    |                                                                                                             |                                                                                                                                          |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                                                                                             | कोणत्याही अतिरिक्त मालमत्तेसाठी रु. 4000/- अधिक लागू कर                                                                                  |
| 6  | कर्ज वसूली शुल्क (कायदेशीर आणि प्रासंगिक)                                                                   | वर्तमानानुसार                                                                                                                            |
| 7  | डिमांड ड्राफ्ट/पे ऑर्डर जारी करण्याचे शुल्क                                                                 | वास्तविक बँक शुल्कानुसार लागू                                                                                                            |
| 8  | डिमांड ड्राफ्ट रद्द करण्याचे शुल्क                                                                          | रु. 500 अधिक लागू कर                                                                                                                     |
| 9  | आरओआय रूपांतरण शुल्क                                                                                        | कंपनीच्या लागू धोरणानुसार                                                                                                                |
| 10 | नॉन-पोस्टल स्टॅम्प/कर्जाच्या दस्तऐवजांवर मुद्रांक शुल्क                                                     | राज्य मुद्रांक कायद्यानुसार लागू                                                                                                         |
| 11 | एनएसीएच/धनादेश/एनएसीएच बदलण्याचे शुल्क                                                                      | रु. 500 अधिक लागू कर                                                                                                                     |
| 12 | डुप्लिकेट कोणतेही देय नाही प्रमाणपत्र                                                                       | रु. 250 अधिक लागू कर                                                                                                                     |
| 13 | मालमत्ता दस्तऐवजांच्या प्रती - हार्ड कॉपी/स्कॅन केलेल्या प्रतिमा (स्टोरेजमधून दस्तऐवजाच्या पुनर्प्राप्तीसह) | रु. 2000 अधिक लागू कर                                                                                                                    |
| 14 | लोन बंद झाल्यानंतर मूळ मालमत्तेची कागदपत्रे राखून ठेवण्यासाठी रखवाली फी                                     | कर्ज बंद होण्याच्या दिनांकापासून 30 दिवसांनंतर रु. 750 अधिक दरमहा लागू कर                                                                |
| 15 | देय रक्कम किंवा हस्त्याचा धनादेश/डीडी/वसुली गोळा करण्यासाठी ग्राहकाच्या ठिकाणी प्रत्येक वैयक्तिक भेट        | वर्तमानानुसार                                                                                                                            |
| 16 | रोख संकलन शुल्क                                                                                             | रोख संकलनाच्या 1% अधिक लागू कर                                                                                                           |
| 17 | लोन फोरक्लोजर लेटर/स्टेटमेंट (तीन महिन्यांत एकापेक्षा जास्त वेळा)                                           | रु. 300 अधिक प्रति पत्र/स्टेटमेंट लागू कर                                                                                                |
| 18 | लोनच्या बंदनंतर तारण कागदपत्रे आणि धनादेश सुपूर्द करताना कागदपत्रे पुनर्प्राप्ती आणि हाताळणी शुल्क          | रु. 1000 अधिक तारण नसलेल्या/मालमत्तेव्यतिरिक्त तारण दिलेल्या प्रकरणात लागू कर<br>मालमत्तेचे तारण दिलेल्या प्रकरणात रु. 2000 अधिक लागू कर |
| 19 | सरसाई (CERSAI) नोंदणी शुल्क                                                                                 | वर्तमानानुसार                                                                                                                            |
| 20 | सरसाई (CERSAI) सुधारणा शुल्क                                                                                | वर्तमानानुसार                                                                                                                            |
| 21 | चुकीच्या खात्यांचा तपशील प्रदान केल्यामुळे वाटप व्यवहार आरटीजीएस/एनईएफटी बाऊन्स                             | रु.150 अधिक प्रति व्यवहार लागू कर                                                                                                        |

|    |                                                                                            |                                                                           |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|
| 22 | तारण मालमत्तेची अदलाबदल                                                                    | कायदेशीर आणि तांत्रिक पडताळणीसह प्रत्येक मालमत्तेवर रु. 5000 अधिक लागू कर |
| 23 | गहाण/तारण निर्मिती शुल्क                                                                   | राज्य कायद्यानुसार लागू                                                   |
| 24 | राज्य किंवा केंद्र सरकारच्या अधिसूचना/दुरुस्तीनुसार वेळोवेळी लागू होणारे इतर कोणतेही शुल्क |                                                                           |

टीप: वर नमूद केलेले दर वेळोवेळी बदलले जातील आणि त्यांना कर्जदाताच्या वेबसाइटवर प्रदर्शित केले जाईल.

कर्जदाराचे नाव \_\_\_\_\_ सह-कर्जदाराचे नाव \_\_\_\_\_

स्वाक्षरी: \_\_\_\_\_ स्वाक्षरी: \_\_\_\_\_

सह-कर्जदाराचे नाव \_\_\_\_\_ सह-कर्जदाराचे नाव \_\_\_\_\_

स्वाक्षरी: \_\_\_\_\_ स्वाक्षरी: \_\_\_\_\_

सह-कर्जदाराचे नाव \_\_\_\_\_ सह-कर्जदाराचे नाव \_\_\_\_\_

स्वाक्षरी: \_\_\_\_\_ स्वाक्षरी: \_\_\_\_\_

कर्जदात्याच्या अधिकृत स्वाक्षरीकर्त्याचे नाव \_\_\_\_\_

अधिकृत स्वाक्षरीकर्त्याची स्वाक्षरी